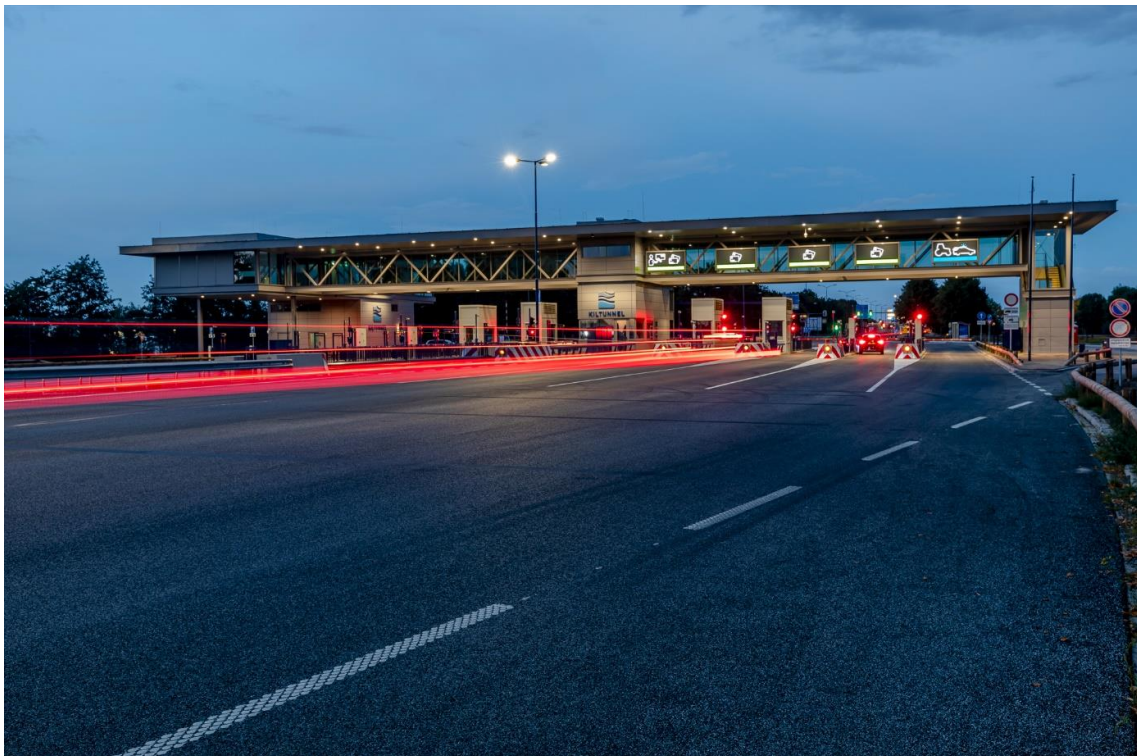

KILTUNNEL

Concept
Jaarstukken 2022

Concept jaarstukken
Exploitatiejaar 2022

Inhoud

Leeswijzer	4
1. Directieverslag	4
1.1. Inleiding	4
1.2. Verkeersaanbod	4
1.3. Renovatie	5
1.4. Bedrijfsvoering	6
1.5. Resultaten en financiering	7
1.6. Bereikbaarheid Hoeksche Waard	8
1.7. Risico's	9
2. Jaarverslag	10
2.1. Programmaverantwoording	10
2.1.1. Wat is bereikt?	10
2.1.2. Wat is er voor gedaan?	12
2.1.3. COVID-19	15
2.1.4. Wat heeft het gekost ?	15
2.1.5. Overzicht van algemene dekkingsmiddelen	16
2.2. Paragrafen	17
2.2.1. Kengetallen, weerstandsvermogen en risicobeheersing	17
2.2.2. Onderhoud kapitaalgoederen	21
2.2.3. Financiering	22
2.2.4. Bedrijfsvoering	24
2.2.5. Verbonden partijen	30
2.2.6. Lokale heffingen	30
2.2.7. Grondbeleid	30
2.2.8. Openbaarheid	31
3. Jaarrekening	32
3.1. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	32
3.2. Overzicht van baten en lasten	34
3.3. Toelichting op het overzicht van baten en lasten	35
3.3.1. Overzicht van incidentele baten en lasten	36
3.3.2. Overzicht aanwendungen onvoorzien	36
3.3.3. Overzicht van structurele mutaties in de reserve	36
3.3.4. Rechtmatigheidsanalyse	36
3.3.5. Wet normering topinkomens	37
3.4. Balans per 31 december	38
3.5. Toelichting op de balans	39
3.6. Taakvelden	43
3.7. EMU-Saldo	44
4. Controleverklaring accountant	45
5. Vaststelling	49

Leeswijzer

Voor u liggen de concept jaarstukken over het verantwoordingsjaar 2022. De jaarstukken bestaan uit het directieverslag, het jaarverslag, de jaarrekening en de bijlagen. In het directieverslag worden de ontwikkelingen in het verantwoordingsjaar behandeld. Het jaarverslag bestaat conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) uit de programmaverantwoording en de financiële paragrafen. Ten slotte worden in de jaarrekening het overzicht van baten en lasten, de balans en de toelichting daarop gegeven.

Het jaar 2022 wordt gebruikt als proefjaar voor de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. In de jaarstukken vindt u dit op twee plekken terug. In hoofdstuk 3 hebben wij de rechtmatigheidsverklaring opgenomen en in de paragraaf bedrijfsvoering wordt een nadere toelichting gegeven op de rechtmatigheidsverklaring.

1. Directieverslag

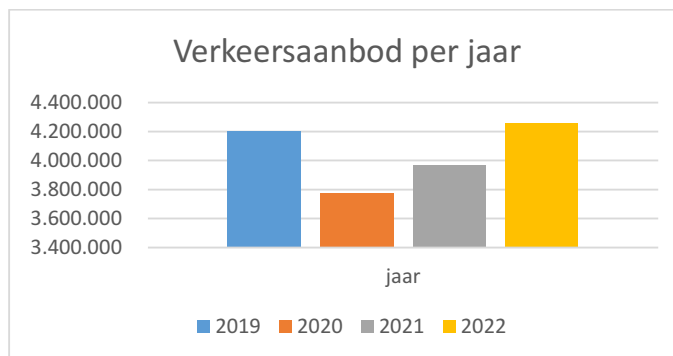
1.1. Inleiding

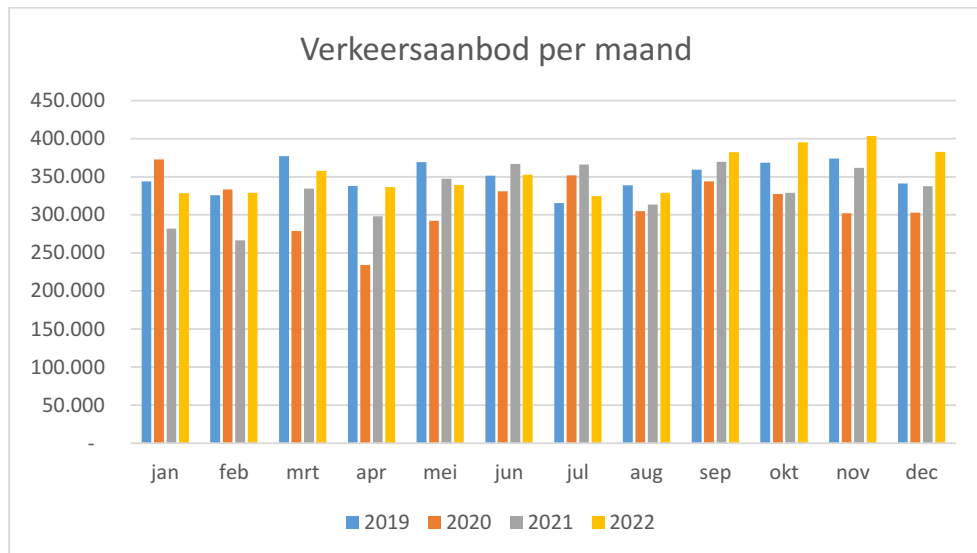
Hierbij treft u het jaarverslag 2022 van Gemeenschappelijke regeling Wegschap Tunnel Dordtse Kil. In 2022 is de renovatie van de tunnel afgerond, wat op 15 oktober gevierd is met een succesvolle open dag. Daarnaast is het verkeersaanbod weer op het niveau van voor Corona. Door de uitbreiding van het aantal tolstraten kan dit verkeersaanbod tevens sneller dan voorheen afgehandeld worden.

1.2. Verkeersaanbod

Het verkeersaanbod heeft zich in het afgelopen jaar hersteld na corona. Dit betekent dat het verkeersaanbod bijna 13% boven begroting ligt en daarmee op het niveau is van 2019, namelijk 4,3 (2019: 4,2) miljoen voertuigen per jaar.

De verwachting is dat komende jaren een verdere groei zal laten zien in het verkeersaanbod. Na de renovatie kan dit extra aanbod door uitbreiding van het aantal tolstraten ook verwerkt worden.

1.3. Renovatie

In 2022 is de renovatie van de tunnel afgerond. Enkele hoogtepunten van de renovatie zijn:

- Renovatie dienstgebouw gestart week 1;
- 4 april een GO gegeven op de tunnelombouw;
- 29 april de verhuizing naar ons nieuwe kantoorgebouw;
- 1 mei het nieuwe tolplein is operationeel;
- De week van de oplevering begin oktober 2022: open dag, informatiedag voor gemeenteraden en provinciale staten;
- De ingebruikname van onze zonnepanelen die op zonnige dagen 80KW aan energie leveren ten behoeve van de tunnel.

In 2023 zal het fietstracé wat aansluit op de N217 gerealiseerd worden. Naar verwachting is dit klaar voor de renovatie van de Heinenoordtunnel aanvangt. Na de realisatie van dit fietstracé is de tunnel en bijbehorende infrastructuur weer geheel in topconditie. Vanaf 2023 wordt vooral gefocust op een juiste vorm van onderhoud en instandhouding van de tunnel en infrastructuur.

Duurzaamheid

Gedurende de renovatie zijn wij continu bezig geweest om duurzaamheid een plek te geven, de gehele renovatie is derhalve uitgevoerd met de gedachte aan duurzaamheid.

Dat heeft zich uitbetaald in het hoogst haalbare energielabel van het kantoorgebouw A+++++ (5+).

Daarnaast is ingezet op een duurzame werkplek van de medewerkers, door te zorgen dat de werkplek van de tolbeambten zo optimaal mogelijk is en tevens wordt gezorgd voor een schonere lucht door ionen techniek, waardoor per saldo meer fijnstof afgebroken wordt dan er wordt uitgestoten door verkeer rondom het tolplein.

1.4. Bedrijfsvoering

In 2023 en komende jaren zal een aantal personen met pensioen gaan of de AOW gerechtigde leeftijd bereiken. Gestreefd wordt naar tijdige opvolging en overdracht. Voor een aantal functies betekent dat komende jaren dat er kortstondig sprake zal zijn van hogere salarislasten.

Rechtmatigheidsverklaring

Het dagelijks bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

1.5. Resultaten en financiering

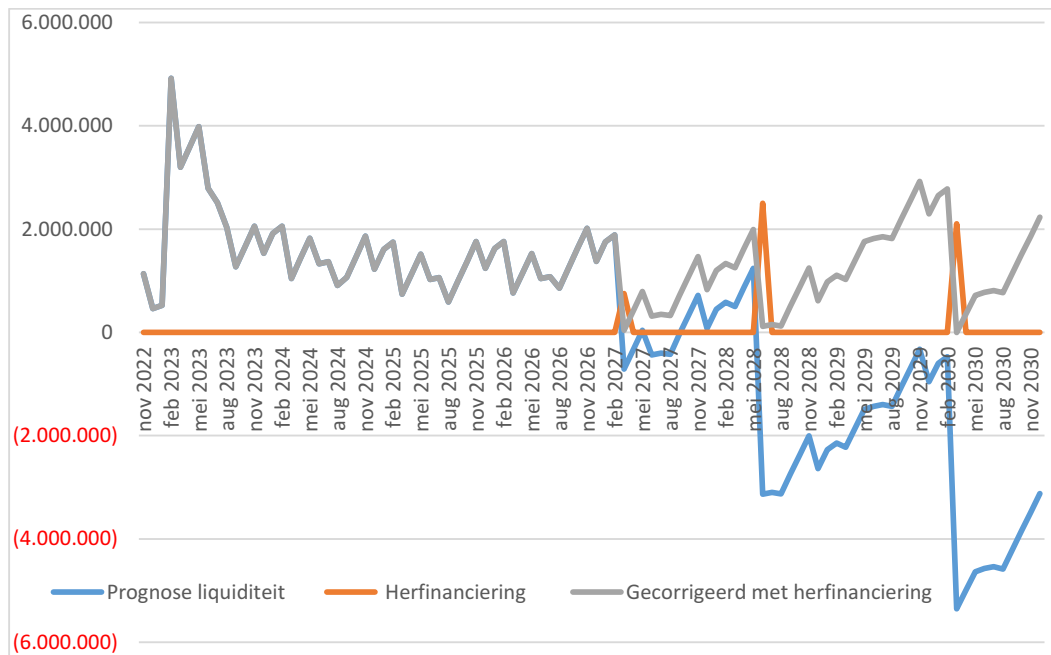
Het resultaat over 2022 bedraagt € 4,6 mln. Dit resultaat is hoger dan begroot doordat het verkeersaanbod zich sneller heeft hersteld dan verwacht, hierdoor is het resultaat ruim € 9 ton hoger dan begroot (€ 3,4 mln.). Het restant van € 0,4 mln. wordt verklaard door Compensatie gederfde inkomsten Covid-19 € 0,2 mln. en hogere toelagen door Rijkswaterstaat € 0,1 mln. en lagere lasten.

Het resultaat was hoger dan voorgaande en komende jaren, immers de kapitaallasten zijn flink lager doordat:

- afschrijvingen pas genomen worden in het jaar na realisatie, dat betekent vanaf 2023 een hogere last ten opzichte van 2022 ad € 2,3 mln.
- rentelasten hoger worden als gevolg van de financiering van de renovatie ad € 0,2 mln.

Het moment van renoveren had achteraf gezien niet beter gekund. Financieringen zijn aangetrokken op vrijwel het laagste punt in afgelopen jaren. Deze lage rentepercentages leidt komende jaren tot positieve resultaten.

Daarentegen is de aflossingstermijn van financieringen korter dan het gebruik van de activa. Dat betekent dat de leningportefeuille rond 2027 geherfinancierd moet worden. Daarnaast zal elk besluit om tarieven te verlagen danwel uitkeringen te doen aan de deelnemers leiden tot aanvullende financieringsbehoefte. Hieronder is dit gevisualiseerd.

In de grafiek is zichtbaar dat begin 2023 een aanvullende financiering van € 5 mln is aangetrokken. Deze lening kent een looptijd van 20 jaar tegen 3,117% rente per jaar. Hiermee is de aanleg van het fietstracé te betalen en enkele grote aflossingen komende jaren. Het aangehouden banksaldo varieert tot en met maart 2027 tussen de € 0,5 mln en € 1,8 mln. Dan is herfinanciering noodzakelijk, het geprognoseerde saldo is dan € 0,8 mln negatief. Met de aangetrokken lening is de leningportefeuille meer in evenwicht gebracht met de investeringswaarde en de gebruiksduur van de tunnel. Overigens zou een kortere looptijd of lager bedrag reeds in 2025 tot tekorten leiden.

1.6. Bereikbaarheid Hoeksche Waard

De Hoeksche Waard zal komende jaren geconfronteerd worden met een mindere bereikbaarheid door renovatie van de Heinenoordtunnel en de Haringvlietbrug. Beide oeververbindingen worden in de komende jaren gerenoveerd. Doordat de Kiltunnel reeds gerenoveerd is, kan een ondersteuning aan de bereikbaarheid van de Hoeksche Waard geleverd worden.

1.7. Risico's

De grootste risico's de komende jaren voor de Kiltunnel zijn naar onze mening:

- verminderd verkeersaanbod, zoals bijvoorbeeld afgelopen jaren door een pandemie. Een lager verkeersaanbod heeft immers direct effect op de opbrengsten die gerealiseerd worden;
- herfinanciering vanaf 2027. De huidige overtollige resultaten laten een groei toe van ongeveer drie procent ten opzichte van de huidige leningportefeuille. De huidige renovatie is gefinancierd tegen een gemiddeld tarief van net geen 1%. Met een stijging naar 4% is de rente derhalve nog steeds laag te noemen;
- de kabinetsplannen inzake Betalen naar Gebruik voor alle automobilititeit ('rekeningrijden');
- personeelsbeleid. Behouden en aantrekken van de juiste personen.

2. Jaarverslag

2.1. Programmaverantwoording

Het programma van het wegschap is het beheren en exploiteren van de tunnel en de daarop aansluitende wegen en deze tunnel tegen betaling van tolgeld beschikbaar te stellen voor gemotoriseerde verkeersdeelnemers. Voetgangers, (brom)fietsers en brommobielen maken gratis gebruik van de langzaam verkeer strook. Het berekenen van tolgelden dient te geschieden tegen zodanige bedragen dat een rendabele exploitatie van de tunnel gewaarborgd wordt zoals is vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling voor het Wegschap Tunnel Dordtse Kil. Daarbij zet het wegschap zich in voor het in stand houden van een veilige tunnel met aansluitende wegen. Het streven is de toltarieven constant en zo laag mogelijk te houden.

Functieverlies van de installaties moet voorkomen worden. Functieverlies kan immers leiden tot onveilige situaties voor het wegverkeer of voor de medewerkers. Functieverlies kan ook optreden in installaties op het toplein. In dat geval zou het voor kunnen komen dat er tijdelijk geen tolgeld geïncasseerd kan worden.

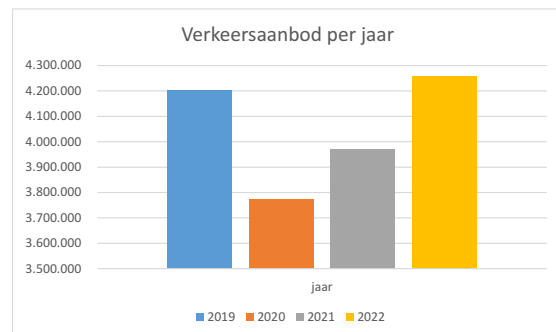
In de navolgende paragrafen wordt ingegaan op drie vragen: wat is bereikt, wat is ervoor gedaan en wat heeft het gekost?

2.1.1. Wat is bereikt?

Beschikbaarheid tunnel

De Kiltunnel is de meest voor de hand liggende ontsluiting voor voornamelijk het oostelijk deel van de Hoeksche Waard en tevens de enige oost-west verbinding van en naar de Hoeksche Waard. Gezien de ontwikkeling van de verkeersdruk in de voorbije jaren, was de Kiltunnel steeds meer een goed alternatief voor het drukker wordende hoofdwegenet.

Na een dip in 2020 en 2021 als gevolg van het COVID-19 virus, is 2022 een jaar waarin de vervoersbewegingen weer op het niveau van 2019 zijn. In 2022 zijn er 4.260.352 voertuigen gepasseerd tegenover 4.202.829 in 2019.

Sluiten van de tunnel heeft direct invloed op het zakelijk verkeer en woon-werkverkeer. Hoge beschikbaarheid van de tunnel, waarbij de veiligheid is gewaarborgd, is daarom van groot belang. Daarnaast heeft het beschikbaarheidspercentage direct invloed op de tolopbrengsten. Uitval van (veiligheids-)installaties en deformatie van civiele constructies kan leiden tot het sluiten van de tunnel voor het wegverkeer. Uitval en deformaties waren door de renovatie in 2022 niet uit te sluiten. Uiteraard is getracht de overlast tot een minimum te beperken. Deze aanpak heeft geleid tot 3 weekendsluitingen, waarbij de tunnel steeds weer eerder open kon dan vooraf gepland. Van januari tot en met juli is de tunnel om en om open geweest, waarbij verkeer tegengesteld door 1 buis reed. Voor de hulpdiensten en de bus is de tunnel ook tijdens de sluitingen beschikbaar geweest.

Verder voldoen de (veiligheids-)installaties ten aanzien van kwaliteit en functionaliteit aan het wettelijk kader. Door de veiligheidsbeambte wordt jaarlijks de functionaliteit en de kwaliteit van deze installaties getoetst. De resultaten hiervan worden door de veiligheidsbeambte verwoord in zijn jaarverslag.

Incidenten zoals afgefallen lading, stilstand en pech hebben evenmin geleid tot het, voor korte of langere tijd, sluiten van de tunnel. Tijdig en juist handelen van tolbeambten bij (dreigende) incidenten heeft er toe bijgedragen dat de omvang van deze incidenten - waarbij verkeersdeelnemers zijn betrokken - zo beperkt als mogelijk zijn gebleven. Als gevolg van incidenten of onderhoudswerkzaamheden in of nabij de Heinenoordtunnel, de Haringvlietbrug of Rijksweg A29 is de tunnel meer dan 16 maal in één of twee richtingen voor korte of langere tijd gratis geweest.

Beschikbaarheid tolplein

Evident is dat al het wegverkeer wat gebruik maakt van de tunnel ook gebruik moet maken van het tolplein. Het is daarom van belang dat het tolplein, eventueel onbetaald, beschikbaar blijft voor het wegverkeer.

In 2022 zijn in het kader van de renovatie vele werken verzet op of nabij het tolplein. Hiervoor werden in het ene geval tolstraten afgesloten en in het andere geval werd het verkeer op het tolplein omgeleid via de tegenovergestelde rijrichting (tegenverkeer). Omdat het niet mogelijk is om tolgelden te verrekenen in tegenverkeerssituatie kon in voorkomende gevallen het wegverkeer gratis gebruik maken van de tunnel.

Behoudens bovengenoemde 3 weekendafsluitingen bleef het tolplein beschikbaar voor het wegverkeer.

Tolgelden

Voor het berekenen van tolgelden wordt gebruik gemaakt van op maat gemaakte tolinstallaties, waarvan de basis is gelegd in de jaren negentig. Inmiddels is de 5^e generatie van dit systeem in gebruik genomen. Het systeem registreert en digitaliseert alle passages en genereert vervolgens alle benodigde overzichten, afrekenstaten, diverse journaals en facturen in verschillende formats. Gegevens uit de tolcentrale worden geïmporteerd in de financiële administratie.

Uitval van dit systeem heeft uiteraard direct gevolgen voor de juistheid en volledigheid van de gegevens. In 2022 zijn er geen verstoringen opgetreden waardoor er data verloren zijn gegaan. Het tolsysteem geeft dan ook over het verantwoordingsjaar een volledig en getrouw beeld van passages en de daarbij behorende tolopbrengsten.

Als gevolg van de renovatiewerkzaamheden kon het verkeer in enkele gevallen gratis gebruik maken van de tunnel (zie ook "Beschikbaarheid tolplein").

Tunnelveiligheid

De tolbeambten zijn niet alleen verantwoordelijk voor het afrekenen van tolgelden maar zij hebben ook tot taak toe te zien op de verkeersveiligheid in de tunnel. Uitval van meerdere tolbeambten kan er uiteindelijk toe leiden dat er geen tolgeld kan worden afgerekend en het toezicht op de verkeersveiligheid in het geding komt. In het kader van de COVID-19 is in eerdere jaren, onder meer in overleg met de veiligheidsregio, het protocol crisisbedrijf opgesteld. In het verantwoordingsjaar is geen sprake geweest van zodanige uitval van tolbeambten dat het afrekenen van tolgelden en/of het toezicht op de verkeersveiligheid in het geding is geweest.

Renovatie

Inmiddels zijn de renovatiewerkzaamheden bijna afgerond. De bouwwerkzaamheden aan het nieuwe tolplein, kantoor en aangesloten bouwwerken zijn afgerond. Op 15 oktober, tijdens het opleverweekend, is de afronding van de renovatie gevierd.

Komend jaar zal in het teken staan van de punten op de i zetten en plannen maken voor het onderhoud van de tunnel.

Fietspad Hoeksche Waard

In het kader van bereikbaarheid tijdens de renovatie van de Heinenoordtunnel en het promoten van het fietsverkeer, heeft het bestuur in 2021 toegezegd een nieuw te realiseren fietspad in de Hoeksche Waard (vanaf de rotonde tot aan de Havelaar) voor haar rekening te nemen. In 2021 is veel afstemming geweest met de provincie en gemeente om te komen tot een gezamenlijk gedragen ontwerp. In december 2021 is een aanvang gemaakt met het definitieve ontwerp. In 2022 is opdracht gegeven voor realisatie. De realisatie vindt in 2023 plaats.

Herinrichting rotonde

De rotonde tussen de Nieuw Bonaventuurseweg en de Maasdamseweg is gereconstrueerd. Naast de eerder gedane toezegging van € 571.000 is door het bestuur besloten een aanvullende bijdrage te doen ad € 790.000 zijnde het bedrag van de tegemoetkoming inkomstenderving 2020, welke door het ministerie van Binnenlandse Zaken is uitgekeerd.

Exploitatiebijdrage

Voor de financiering van de renovatie is een door het bestuur goedgekeurd financieringsplan vastgesteld. Bij het opstellen van dit financieringsplan is rekening gehouden met de wensen van de bestuurders om de exploitatiebijdrage terug te dringen. In het verantwoordingsjaar is deze bijdrage net als vorig jaar € 50.000,-. Het aangehouden banksaldo varieert tot en met maart 2027 tussen de € 0,5 mln. en € 1,8 mln. Dan is herfinanciering noodzakelijk, het geprognoseerde saldo is dan € 0,8 mln. negatief. In de jaren hierna, tussen 2028 en 2030, is er € 3 mln. respectievelijk € 2 mln. nodig voor aflossingen. Deze komen dus aanvullend op het benoemde tekort in 2027. Wensen ten aanzien van positieve resultaten zullen derhalve leiden tot aanvullende financieringsbehoefte.

Exploitatiekosten

Alle inspanningen worden gefinancierd uit tolopbrengsten en de bijdrage van de garanten. Ondanks dat alle inkopen meer geld kostten, is de noodzaak niet aanwezig geweest om een beroep te doen op de garanten voor een hogere bijdrage. Evenmin zijn de toltarieven, welke al vele jaren onveranderd zijn, geïndexeerd.

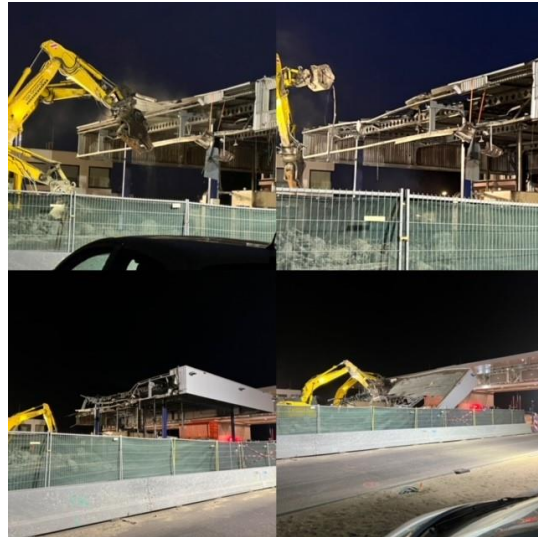
2.1.2. Wat is er voor gedaan?

Inleiding

Adequaat onderhoud en vervangingsonderhoud is de basis voor het voorkomen van (structureel) functieverlies aan (tunnel)technische en verkeertechnische installaties. Ondanks de onder handen zijnde renovatiewerkzaamheden is aan deze installaties onderhoud uitgevoerd. Voorts is onderhoud gepleegd aan de civiele constructies. Eveneens bestaat er een strak onderhoudsregime voor de tolsystemen en de ICT-omgeving. Immers uitval aan deze systemen betekent dat er geen tolgelden kunnen worden verrekend.

Renovatie

Ondanks alle onderhoudsinspanningen bereiken installaties of onderdelen van installaties na circa 20 jaar een moment van einde levensduur. Ook aan civiele constructies, die gerealiseerd worden voor een levensduur van vele decennia, dienen minimaal elke 40 jaar ingrijpend te worden gerenoveerd. Hiervoor zijn in 2019 projectspecificaties opgesteld. In het verantwoordingsjaar is de renovatie afgerond. In 2023 zullen de punten op de i gezet worden. Daarnaast zal planvorming worden gestart voor de instandhouding van de tunnel na de renovatie.

Tunnel

Voor een veilig gebruik van de tunnel zijn noodzakelijkerwijs jaarlijks terugkerende onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd aan onder meer technische installaties. Eveneens zijn storingen en defecten verholpen.

Buitengebied

Toegangswegen naar de tunnel, inclusief de bermen, behoren eveneens tot het areaal. Evident dat een slechte staat van onderhoud een negatieve invloed heeft op de verkeersveiligheid. Ook hiervoor is onderhoud noodzakelijk. Evenals in andere jaren is onderhoud gepleegd aan asfaltverharding, rioleringsystemen, drainagesystemen, houtopstanden en andere begroeiingen.

Tolplein en ICT-omgeving

Om het juist verwerken en registreren van passages te borgen is ook aan de tolsystemen periodiek en incidenteel onderhoud en controles uitgevoerd, waarbij tevens defecte onderdelen van het systeem zijn vervangen.

De tolcentrale functioneert in een ICT-omgeving waar ook de kantoorautomatisering is ondergebracht. Met de data die in de tolcentrale worden beheerd alsmede de data met betrekking tot de kantoorautomatisering dient zorgvuldig te worden omgegaan. Voor de gehele ICT-omgeving worden maandelijks onderhoudswerkzaamheden, controles en updates uitgevoerd.

Om alle data veilig te stellen wordt er gebruikt gemaakt van twee online back-up servers die zijn geïnstalleerd op fysiek een andere ruimte dan de primaire server. Voorts wordt er gebruikt gemaakt van een back-up server op afstand die driemaal daags een back-up maakt. Onder meer voor deze server is er in 2021 een nieuwe glasvezel aansluiting gerealiseerd waardoor de functionaliteit beter geborgd is dan tot nog toe het geval was.

Kantoor en overige gebouwen

Ook binnen de kantooromgeving zijn onderhouds- en zo nodig herstelwerkzaamheden noodzakelijk. Zo is er periodiek onderhoud uitgevoerd aan onder andere de luchtbehandelingsinstallaties, de verwarmingsinstallaties, de noodstroominstallatie en de inbraaksystemen.

Bezetting tolplein

Het is zaak een optimale bemensing van het tolplein te plannen. Enerzijds voor het verplicht bewaken van de verkeersstroom in de tunnel en anderzijds voor het afrekenen van tolgelden. Uitgangspunt hierbij is dat er in elke rijrichting één tolbeambte dienst heeft.

Daarnaast was er van ochtendspits tot avondspits een derde tolbeambte aanwezig. Deze is noodzakelijk om zo nodig een extra tolstraat te openen, alsmede om de hand- en spandiensten te verlenen en verkeersmaatregelen te treffen tijdens werk in uitvoering.

In het licht van het terugdringen van de coronaverspreiding (met name aan het begin van dit verantwoordingsjaar) zijn de werkroosters en de werkwijzen zodanig aangepast dat de tolbeambten niet direct met elkaar in contact komen.

Voorts is het tijdens de renovatiewerkzaamheden noodzakelijk dat de tolstraten noord 1 en zuid 1 permanent voor het verkeer zijn afgesloten. Om toch alle klanten te kunnen bedienen en de doorstroming van het verkeer op een goed niveau te houden zijn ook de tolstraten noord 3 en zuid 3 van 07.00 uur tot 19.00 uur bemenst. In de periode van 19.00 uur tot 07.00 uur zijn alleen de tolstraten noord 2 en zuid 2 bemenst.

2.1.3. COVID-19

Begin 2022 was er nog sprake van maatregelen ten aanzien van het COVID-19 virus. Deze bestonden uit:

- Op meerdere plaatsen zijn automatische dispensers met desinfectiemateriaal aanwezig.
- Verschillende andere desinfectiemiddelen op basis van alcohol staan ter beschikking gesteld aan het personeel en bezoekers.
- Een protocol handen wassen is opgesteld en uitgereikt.
- Mondkapjes, handschoenen, tissues en desinfecterende tissues zijn ter beschikking gesteld aan personeel en bezoekers.
- In de tolcabines zijn spatschermen geplaatst.
- Standaard wordt 1,5 meter afstand houden gehanteerd. Als dit niet mogelijk is geldt een mondkapjesplicht.
- In de afrekenkamer mag slechts één tolbeambte aanwezig zijn om af te rekenen.
- Zelftesten staan ter beschikking voor personeel en bezoekers.

Hoe verder 2022 vorderde, hoe meer het COVID-19 virus naar de achtergrond verdween. Dit bleek uit de maatregelen vanuit het kabinet die werden afgebouwd, de samenleving die de draad als vanouds weer oppakte en ook bij de tunnel waar een aantal van bovenstaande maatregelen verdween. Alertheid bij klachten blijft, waardoor we zo min mogelijk verspreiding onder de medewerkers plaats kan vinden.

Bleef voor de zomervakantie de verkeersstroom nog wat achter bij dezelfde maanden in 2019, vanaf september zijn er gemiddeld 30.000 voertuigen per maand meer gepasseerd dan in de laatste maanden van 2019. Hieruit blijkt dat de verkeersintensiteit is gegroeid ten opzichte van voor het COVID-19 virus. Met het nieuwe tolplein is, ondanks deze toename, de wachttijd op het tolplein, door uitbreiding van tolstraten en betaalmogelijkheden, verkort.

2.1.4. Wat heeft het gekost ?

Totaal aan baten en lasten

Het wegschap heeft slechts één programma, namelijk het beheren en exploiteren van de toltunnel, met aansluitende wegen. De totale lasten voor dit programma bedragen € 2,636 mln. Aan overhead is € 1,167 mln besteed en € 52.000 aan bestuurskosten.

Bij de exploitatie van de tunnel worden leningen aangetrokken waardoor kapitaallasten ontstaan.

Het totaal aan kapitaallasten (rentekosten en afschrijvingen) in 2022 is € 1.093.000.

De renovatiekosten en kosten van ingenieursdiensten die toegeschreven kunnen worden aan de renovatie zijn geactiveerd.

De financiële middelen die voor de exploitatie nodig zijn, worden geput uit de tolopbrengsten en de bijdrage van de garanten. De totale inkomsten van passanten, vermeerderd met de bijdrage van de garanten en overige opbrengsten waren € 8,492 mln.

	Totaal aan baten en lasten	
	Begroting	Rekening
Baten	€ 7.150	€ 8.492
Lasten	€ -2.627	€ -2.636
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	€ 4.523	€ 5.856
Overhead	€ -1.003	€ -1.167
Bestuurskosten	€ -35	€ -52
Gerealiseerd resultaat	€ 3.485	€ 4.636

(Bedragen x € 1.000)

COVID-19

Begin 2023 is bekend geworden dat als compensatie van “gederfde inkomsten 2021”, a.g.v. de COVID-19 maatregelen een bedrag van € 225.000 wordt ontvangen van het ministerie van BZK. Deze compensatie is verwerkt in de jaarrekening 2022.

2.1.5. Overzicht van algemene dekkingsmiddelen

Lokale heffingen

Deze paragraaf is bij het wegschap niet van toepassing.

Algemene uitkeringen

Het wegschap ontvangt geen algemene uitkering van overheden anders dan de bij bestuursvergadering vastgestelde exploitatiebijdrage. Deze bijdrage is voor 2022 en de hierop volgende jaren vastgesteld op € 50.000.-.

Dividend

Door het wegschap wordt geen dividend uitgekeerd of ontvangen.

Saldo van de financieringsfunctie

Omdat de toegerekende rente gelijk is aan de werkelijk betaalde rente is er geen sprake van een saldo van de financieringsfunctie.

Overige algemene dekkingsmiddelen

Het wegschap heeft in 2022 in totaal voor € 11.143,- ontvangen voor verhuur van een perceel grond, reclameposities en opstalrechten.

2.2. Paragrafen

2.2.1. Kengetallen, weerstandsvermogen en risicobeheersing

Kengetallen

De navolgende kengetallen worden onderkend:

- Netto schuldquote.
- Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen.
- Solvabiliteitsratio.
- Structurele exploitatieruimte.

De kengetallen grondexploitatie en belastingcapaciteit zijn bij het wegschap niet van toepassing. Het wegschap heeft geen gronden aangekocht voor (toekomstige) projecten en heeft geen inkomsten uit belastingen. De financiële kengetallen zijn in de navolgende tabel weergegeven.

Financiële kengetallen				
Kengetal	Rekening 2021	Begroting 2022	Rekening 2022	
Netto schuldquote	308%	631%	538%	
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	308%	631%	538%	
Solvabiliteitsratio	25,44%	24,60%	24,19%	
Structurele exploitatieruimte	18,99%	-1,13%	-12,92%	
<u>Netto schuldquote (en gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen)</u>				
Passiva				
Totaal van de vaste schulden (ultimo jaar)	31.028	56.638	44.250	
Totaal van de netto-vlottende schulden (ultimo jaar)	15	15	2.642	
Totaal van de overlopende passiva (ultimo jaar)	1.187	1.604	2.026	
Totaal	32.230	58.257	48.918	
Activa				
Financiële vaste activa				
Totaal van uitzettingen rentetypische looptijd <1 jr	5.972	500	2.602	
Totaal van alle liquide middelen	139	12.123	262	
Totaal van de overlopende activa	34	500	338	
Totaal voor Netto schuldquote	6.145	13.123	3.203	
Totaal voor Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	6.145	13.123	3.203	
Totaal van de baten exclusief de mutaties van reserves	8.482	7.150	8.492	
<u>Solvabiliteitsratio</u>				
Totaal eigen vermogen	11.130	11.361	15.766	
Totaal van de passiva	43.748	46.182	65.170	
<u>Structurele Exploitatieruimte</u>				
Totaal lasten exclusief mutaties reserves	3.166	3.666	3.856	
Totaal incidentele lasten exclusief mutaties reserves	0	0	0	
Totaal structurele lasten exclusief mutaties reserves	3.166	3.666	3.856	
Totaal baten exclusief mutaties reserves	8.482	7.150	8.492	
Totaal incidentele baten exclusief mutaties reserves	827	80	417	
Totaal structurele baten exclusief mutaties reserves	7.655	7.070	8.075	
Totaal stortingen in reserves	2.878	3.485	5.316	
Totaal incidentele stortingen in reserves	0	0	0	
Totaal structurele stortingen in reserves	2.878	3.485	5.316	
Totaal onttrekkingen uit reserves	0	0	0	
Totaal incidentele onttrekkingen uit reserves	0	0	0	
Totaal structurele onttrekkingen uit reserves	0	0	0	
Totaal baten exclusief mutaties reserves	8.482	7.150	8.492	

(Bedragen x € 1.000,-)

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Ultimo 2022 bedraagt deze schuldquote 538%. Deze hoge quote is het gevolg van de omvang van de leningportefeuille. Opgemerkt wordt dat de eigen middelen - tolopbrengsten en de bijdrage van de garanten - voldoende zijn om aan de aflossings- en renteverplichtingen te voldoen.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Het wegschap heeft geen middelen doorgeleend aan private of publiekrechtelijke organisaties. Derhalve is de "netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekkingen" gelijk aan de netto schuldquote.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate van weerbaarheid van het wegschap. Hierbij wordt opgemerkt dat de inkomstenstroom voldoende is om aan de rente- en aflossingsverplichtingen te voldoen alsmede om de algemene reserve te laten groeien.

Structurele exploitatieruimte

Bij dit kengetal worden de structurele baten en lasten vergeleken met de totale baten. De baten bij het wegschap worden, op de bijdragen van de garanten en wat kleine neveninkomsten na, rechtstreeks bepaald door het volume aan verkeer. De neveninkomsten worden bij dit kengetal beschouwd als incidentele baten.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft aan wat de financiële draagkracht van het wegschap is indien zich onvoorziene gebeurtenissen voordoen. Het aanhouden van weerstandsvermogen is bedoeld voor de slecht meetbare risico's in de bedrijfsvoering. Risico's zouden moeten worden gedekt door de algemene reserve en eventueel de bestemmingsreserve. De reserves hebben tezamen ultimo 2021 een omvang van € 11,1 mln. Vermeerderd met het exploitatieresultaat 2022 is de beschikbare weerstandscapaciteit € 15,8 mln.

Weerstandsvermogen	
<u>Beschikbare weerstandscapaciteit</u>	
Algemene reserve	€ 2.644
Bestemmingsreserve renovatie	€ 8.486
Totaal reserve	€ 11.130
Exploitatieresultaat 2022	€ 4.636
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	€ 15.766
Benodigde weerstandscapaciteit exploitatie	€ 1.653
Ratio weerstandsvermogen	€ 9,54
<small>(Bedragen x € 1.000,-)</small>	

Exploitatierisico's worden in beginsel gedekt uit het resultaat van de baten en lasten. Daarboven kan aanspraak worden gemaakt op de algemene reserve. Als laatste zijn er nog mogelijkheden om een beroep te doen op de eigenaren, die garant staan voor een sluitende exploitatie en/of om de toltarieven te indexeren. Een aanpassing van de toltarieven geschiedt bij bestuursbesluit en kan binnen het lopende jaar plaatsvinden.

Risico's en beheersmaatregelen.

In de dagelijkse exploitatie worden de navolgende risico's onderkend:

- Verminderde tolopbrengsten.
- Levensduur en schade civiele constructies.
- Functieverlies van technische installaties.
- Automatisering.
- Stijgende onderhoudskosten.
- Hogere rentelasten.
- Wijzigingen in belastingen van gebruik van motorvoertuigen.

Verminderde tolopbrengsten

Erkend wordt dat de tolopbrengsten in beginsel afhankelijk zijn van omstandigheden die niet door het wegschap beïnvloedbaar zijn. Hierbij kan gedacht worden aan economische omstandigheden, waardoor als gevolg van minder verkeer de tolopbrengsten achterblijven op de prognose. Het risico op deze financiële tegenvallers is vooraf lastig in geld te kwantificeren. Aan het begin van het jaar heeft de Kiltunnel te maken met tegenvallende tolopbrengsten die direct het gevolg zijn van de COVID-19 maatregelen. Hierdoor bleef het verkeersaanbod 2,8% achter op de vergelijkbare maanden in 2019. In de tweede helft van dit jaar is het verkeersaanbod weer volledig op peil gekomen. Echter toont dit de kwetsbaarheid aan door externe factoren.

Levensduur en schade civiele constructies

Tunnels worden in Nederland normaal gesproken gebouwd voor een exploitatieperiode van 100 jaar. Echter, door het uitvoeren van onderhoud en tijdige renovaties is de levensduur niet tijdgebonden. De Kiltunnel is inmiddels 40 jaar oud en wordt nauwkeurig gemonitord.

Extra aandacht wordt hierbij besteed aan de voegovergangen en de landhoofden.

Voegovergangen zijn immers aan slijtage onderhevig en schade aan de landhoofden kan ontstaan door invloeden van buitenaf. Ontwikkelingen in de omgeving worden daarom nauwgezet gevolgd om de kans op schade te voorkomen.

Tijdens de renovatie zijn alle voegovergangen vervangen. Hierbij is gekozen voor het toepassen van fluistervoegen zodat omwonenden met name in de Hoeksche Waard minder overlast ervaren.

Functieverlies van technische installaties

Onjuist of onvolledig onderhoud kan leiden tot uitval van installaties, waardoor eerder dan gepland tot aankoop van nieuwe installaties moet worden overgegaan. Risico's als deze zijn bij het opstellen van het onderhoudsplan zodanig in beschouwing genomen dat de omvang van dit risico nagenoeg nihil is.

Automatisering

De automatisering bestaat voornamelijk uit:

- Besturing en MMI¹ voor de verkeerstechnische en tunneltechnische installaties (VTI).
- Besturing en MMI voor de tolcentrale.
- Kantoorautomatisering met financieel pakket.

In 2022 is periodiek onderhoud uitgevoerd aan de besturing en de MMI van de verkeerstechnische installaties. Tevens is periodiek onderhoud uitgevoerd aan de tolcentrale en wordt er periodiek onderhoud uitgevoerd aan de soft- en hardware van de kantoorautomatisering. Met deze maatregelen is het risico op ernstig disfunctioneren van deze systemen nauwelijks aanwezig.

Stijgende onderhoudskosten

Met het tijdig en juist uitvoeren van periodiek en incidenteel onderhoud alsmede het tijdig uitvoeren van groot onderhoud worden onderhoudskosten beheersbaar. Onderdeel van de renovatie is om alle technische installaties te vernieuwen. Hierdoor zal de kans op stijgende onderhoudskosten de komende jaren nihil zijn.

Hogere rentelasten

Gezien de ontwikkelingen op de kapitaalmarkt is dit risico aanwezig voor de herfinanciering die in 2027 zal gaan plaatsvinden.

Wijzigingen in belasting van gebruik van motorvoertuigen

In kabinetsplannen wordt voorgesteld op een wijziging van de belasting van motorvoertuigen. Waar nu voornamelijk bezit wordt belast, is er een overgang voor ogen naar het gebruik van een motorvoertuig. Welke gevolgen dit heeft voor de Kiltunnel en de (on)mogelijkheid om na de invoering hiervan nog tol te heffen wordt nauwlettend gevolgd door de directie en het bestuur. Tegelijkertijd is er nog onvoldoende helder welk effect dit gaat hebben na 2030.

---

¹ Mens Machine Interface

In de hierna volgende tabel is het totaal aan risico's opgenomen met de daarbij benodigde weerstandscapaciteit van € 1,7 mln.

Risico's en weerstandsvermogen exploitatie									
Risico	Kans		Impact		Nadere omschrijving	Beheersmaatregel	Maximaal risico	Benodigde capaciteit	
Tolopbrengsten	Groot	25%	Groot	95%	10% van de raming v.d. tolopbrengsten	Niet beïnvloedbaar. E.v.t. aanpassing tarieven	€ 750.000	€	180.625
Levensduur civiel	Laag	5%	Middel	50%	Deformatie betonconstructies	Onderhoud, monitoring, e.v.t. technische maatregelen	€ 2.100.000	€	52.500
Voegen	Laag	5%	Groot	95%	Deformatie leidt tot lekkage	Onderzoek naar toestand is uitgevoerd. Geen maatregelen noodzakelijk	€ 1.050.000	€	49.875
Zink- en sluitvoegen	Laag	5%	Groot	95%	Deformatie klemstrippen	Gezamenlijk met RWS en COB onderzoeken en monitoren en eventueel maatregelen bedenken.	€ 10.500.000	€	498.750
Functionieverlies T.I.	Laag	5%	Groot	95%	Kan leiden tot sluiten van de tunnel, vermindering tolopbrengsten	Adequaat onderhoud en vervangingsonderhoud. Wordt in 2022 geheel vernieuwd.	€ 100.000	€	4.750
Automatisering	Laag	5%	Groot	95%	Uitval kan leiden tot verlies van data en functionaliteit	In 2022 geheel vernieuwd, ICT verandert in de huidige wereld snel, daarnaast is Cybercrime/ransomware een risico.	€ 250.000	€	11.875
Onderhoudskosten	Laag	5%	Klein	5%	5% extra kostenstijging boven de raming	Directe sturing op inkopen. Na 2022 (Renovatie) zijn alle installaties nieuw.	€ 12.000	Nihil	
Rentelasten	Groot	100%	groot	95%	3% hogere rentelast v.d. aan te trekken lening	Benodigde middelen voor de komende jaren zijn reeds vastgelegd. Herfinanciering vanaf 2027 leidt tot risico op rentelasten.	€ 900.000	€	855.000
Benodigde weerstandscapaciteit								€	1.653.375

2.2.2. Onderhoud kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen zijn goederen die gedurende meerdere jaren nut geven. Adequaat onderhoud en beheer zijn voorwaarden om achterstallig onderhoud, deformatie en/of functionieverlies te voorkomen. Voorts kan gesteld worden dat de levensduur van kapitaalgoederen door groot en klein onderhoud en renovatie niet tijdgebonden is. De kapitaalintensieve investeringen leggen echter wel een aanzienlijk beslag op de financiële middelen, zowel in aanschaf als in exploitatiekosten (rente, afschrijving, kosten van groot en klein onderhoud, renovatiekosten en beheerskosten).

Wegen, riolering, water, groen en gebouwen

Het BBV maakt onderscheid in onderhoud aan wegen, riolering, water, groen en gebouwen. In algemene zin kan gesteld worden dat het onderhoud aan wegen en rioleringen, m.u.v. dat gedeelte binnen de tunnelconstructie en op het tolplein, voor rekening komt van de wegbeheerder i.c. de provincie. Het zogenaamde groenonderhoud i.c. het onderhoud aan bermen en beplanting alsook aan de watergangen komt eveneens voor rekening van de

provincie. Het onderhoud aan de gemalen en gebouwen en aangrenzende bouwwerken is voor rekening van de Kiltunnel.

Groot en klein onderhoud

Onderhoud valt uiteen in groot onderhoud en klein onderhoud. Groot onderhoud is veelal van ingrijpende aard, ook wel lang-cyclisch onderhoud genoemd, waarbij gedacht kan worden aan grote civiel technische levensduurverlengende werken of renovaties. Kort-cyclisch is onderhoud van geringere omvang, dat veelal met een zekere regelmaat terugkeert en waarvan de kosten op de exploitatie drukken. Planning van groot en klein onderhoud gebeurt altijd met aandacht voor nut en noodzaak. Daarnaast wordt gestuurd op tijd, kwaliteit en geld.

Om de staat van onderhoud op voldoende niveau te houden is het meerjaren instandhoudingsplan door het bestuur vastgesteld. Dit plan is in 2011 tot stand gekomen na een technische analyse omtrent de onderhoudstoestand van onder meer de installaties, wegen en civiele constructies. Dit jaar is de renovatie afgerond en daarmee is voorgaand plan zowel door de tijd als de renovatie achterhaald. In 2023 zal gestart worden om een nieuw meerjaren onderhoudsplan op te stellen.

2.2.3.

Financiering

Kasgeldlimiet (KGL)

De kasgeldlimiet is een instrument ter beperking van het renterisico op de korte schuld met een rentetypische looptijd van korter dan een jaar. De limiet is een bedrag

	Limiet	Kasgeldlimiet		
		Vlottend saldo 2022		Ruimte onder/boven Kasgeldlimiet
Begrotingstotaal	7.150	1 ^e kwartaal	2.311	Ruimte boven KGL
Percentage	8,20% ^x	2 ^e kwartaal	-313	Ruimte onder KGL
Kasgeldlimiet	586	3 ^e kwartaal	-4.195	Ruimte onder KGL
		4 ^e kwartaal	-357	Ruimte onder KGL

(Bedragen x €1.000,-)

ter grootte van een percentage van de jaarbegroting. Dit percentage, voor gemeenschappelijke regelingen 8,2%, wordt vastgesteld bij ministeriële regeling. Elk kwartaal wordt dit, per 1 januari vastgestelde, bedrag getoetst aan de werkelijke omvang. Indien de werkelijke omvang lager is dan de wettelijk toegestane omvang, dan is er sprake van ruimte. Indien de werkelijke omvang hoger is, dan is er sprake van een overschrijding. Voor het bepalen van de kasgeldlimiet dient het kort vreemd vermogen met een looptijd van minder dan een jaar in beschouwing te worden genomen.

Renterisiconorm

Bij het renterisico gaat het om de vraag in hoeverre variaties in de rente kunnen worden opgevangen in de exploitatie. Beheersing van het renterisico is er op gericht dat rentebewegingen de continuïteit niet in gevaar kunnen brengen. Het renterisico op de vaste schuld wordt berekend door te bepalen welk deel van de langlopende leningen in enig jaar moet worden geherfinancierd. Wettelijk is vastgesteld dat 20% van het begrotingstotaal van de vaste schuld onderhevig mag zijn aan renteherziening en herfinanciering. Door middel van deze norm wordt een kader gesteld waarmee een zodanige opbouw van de langlopende leningen wordt bereikt, dat het renterisico in voldoende mate wordt beperkt.

Vanaf de introductie van de renterisiconorm hanteert het wegschap 20% van de leningportefeuille als norm. Gezien het kapitaalintensieve karakter van het wegschap en de relatief lage omvang van de exploitatiebegroting in relatie tot de investeringen in de tunnel en daarmee samenhangende leningportefeuille, doet deze interpretatie van de norm het meest recht aan de bedoeling van de renterisiconorm (inzicht in mogelijke renterisico's bij herfinanciering of renteherziening). Deze

Renterisiconorm		
Omschrijving	Resultaat	Begroot
Stand van de vaste schuld	€ 44.250	€ 39.250
Renteherziening	-	-
Aflossingen	€ 5.278	€ 5.278
Renterisico	€ 5.278	€ 5.278
Risiconorm 20%	€ 8.850	€ 7.850
Ruimte onder renterisiconorm	€ 3.572	€ 2.572
Overschrijding renterisiconorm	€ -	€ -

(Bedragen x € 1.000,-)

interpretatie benadert ook de omvang van de norm bij gemeenten het meest. Overigens heeft in de praktijk de renterisiconorm voor het wegschap geen betekenis omdat er geen sprake is van herfinancieringen en renteaanpassingen.

Liquiditeit

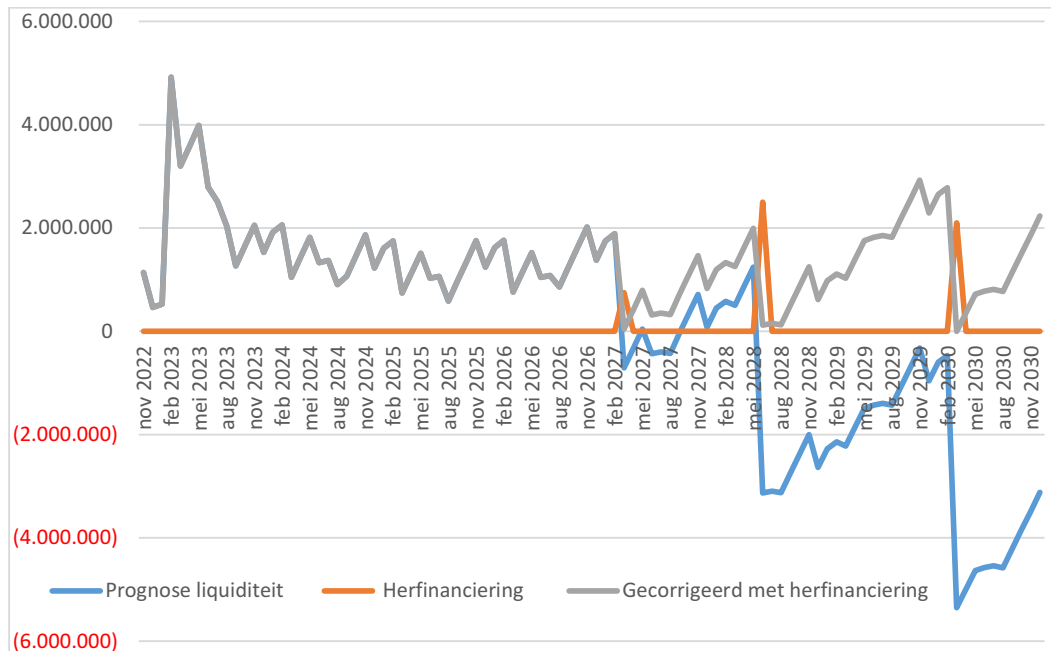
Met gebruikmaking van historische gegevens zijn de tolopbrengsten maandelijks goed voorspelbaar. Voorts zijn de rentebetalingen en aflossingen over meerdere jaren vooraf bekend. Uitgaven voor de voorbereiding en begeleiding van het renovatieproces zijn binnen marges ook redelijk voorspelbaar.

Al deze gegevens vergemakkelijken de liquiditeitsplanning, waardoor er tijdig zicht is of er nieuwe leningen moeten worden aangetrokken.

Leningportefeuille

Ter financiering van de renovatie zijn vanaf 2019 diverse leningen afgesloten met een totale omvang van € 42,5 mln. De gemiddelde rente over deze leningen is minder dan 1%, de timing van het afsluiten is daarmee achteraf zeer gunstig gebleken. De looptijden van deze leningen variëren van 5 tot 20 jaar. Komende jaren zal goed gemonitord moeten worden wanneer leningen geherfinancierd moeten worden. De gunstige rentes verklaren de gunstige meerjarige resultaten.

Zoals hierboven blijkt is de aflossingstermijn van financieringen korter dan het gebruik van de activa. Dat betekent dat de leningportefeuille rond 2027 geherfinancierd moet worden. Daarnaast zal elk besluit om tarieven te verlagen danwel uitkeringen te doen aan de deelnemers leiden tot aanvullende financieringsbehoefte. Hieronder is dit gevisualiseerd in een grafiek.

In de grafiek is zichtbaar dat begin 2023 een aanvullende financiering van € 5 mln is aangetrokken. Deze lening kent een looptijd van 20 jaar tegen 3,117% rente per jaar. Hiermee is de aanleg van het fietstracé te betalen en enkele grote aflossingen komende jaren. Het aangehouden banksaldo varieert tot en met maart 2027 tussen de € 0,5 mln en € 1,8 mln. Dan is herfinanciering noodzakelijk, het geprognoseerde saldo is dan € 0,8 mln negatief. Met de aangetrokken lening is de leningportefeuille meer in evenwicht gebracht met de investeringswaarde en de gebruiksduur van de tunnel. Overigens zou een kortere looptijd of lager bedrag reeds in 2025 tot tekorten leiden.

Rechtmatigheidsaspecten

In het algemeen gelden de gemeenschappelijke regeling voor het wegschap, de mandaatregeling, het financieringsstatuut, de financiële verordening en de controleverordening. Voor de jaarrekening (en begroting) is verder het Besluit Begroting en Verantwoording voor provincies en gemeenten van toepassing. Voor inkopen en aanbestedingen, functiescheiding en overige interne processen zijn procesbeschrijvingen opgesteld. De procesbeschrijvingen en mandaten zijn gevat in "Interne regels (financiële) organisatie; inkoop & aanbesteding Wegschap Tunnel Dordtse Kil".

Voor het ontvangen, verwerken, controleren, afstorten enzovoorts van tolgelden wordt gebruik gemaakt van de tolcentrale. Dit is een ICT-omgeving met hardware en randapparatuur. Hierover heeft in 2022 een audit plaats gevonden.

2.2.4. Bedrijfsvoering

Alle dagelijkse bedrijfsvoeringstaken vinden plaats binnen de eigen organisatie. De omvang van de organisatie bestond per 1-1-2022 uit 18,848 fte waarvan 5,889 fte voor de bezetting op kantoor.

In 2022 is 5,547 fte ingehuurd voor de bezetting op het tolplein. Deze inhuur was noodzakelijk voor een volledige bezetting.

In 2022 is 1 medewerker in vaste dienst aangenomen. 1 persoon is uit dienst gegaan en helaas hebben wij ook een sterfgeval gehad in 2022. Vanaf 01-01-2023 bestaat de organisatie uit 18,446 fte waarvan 5,889 fte voor de bezetting op kantoor.

Een aantal belangrijke bedrijfsprocessen kan als volgt worden benoemd:

- Debiteuren- en crediteurenadministratie.
- Afrekenen en verwerking van tolgelden.
- Personeelszaken en salarisadministratie.
- Inkoop, onderhoud en contracten.
- Frauderisicobeheersing.
- Treasury.

Debiteuren- en crediteurenadministratie

Deze administratie wordt verzorgd door de stafmedewerker, waarbij gebruik wordt gemaakt van het softwarepakket Exact. Betalingen aan crediteuren worden ruimschoots binnen de gestelde termijn gedaan (10 werkdagen). Juiste en tijdige betalingen door debiteuren worden nauwlettend gevolgd. Bij overschrijdingen van betalingstermijnen wordt contact opgenomen met de betreffende debiteur, waarna in vrijwel alle gevallen spoedige betaling volgt.

Afrekenen en verwerking tolgelden

Voor het tellen en registreren van passages, het verwerken van tolgelden etc. wordt gebruikt gemaakt van een op maat gemaakt systeem: "de tolcentrale" (TC5).

Het afrekenen van tolgeld wordt uitgevoerd door tolbeambten die volgens een rooster dienst doen op het tolplein. De tolbeambten maken gebruik van de tolcentrale, waarin alle diensten, opbrengsten, passages, etc. worden gedigitaliseerd en gerapporteerd. Verdere verwerking van tolgelden - verzamelen, controleren, afstorten en rapporteren - vindt plaats door de bedrijfsleider of zijn waarnemer. Hierbij wordt eveneens gebruik gemaakt van de data en rapportages die door de tolcentrale worden gegenereerd.

Vanuit de tolcentrale worden tevens de facturen gegenereerd voor de bedrijven. Informatie met betrekking tot de facturen voor de grootverbruikers en gegevens over de tolobbrengsten worden maandelijks geïmporteerd in Exact.

Betalingen, afstorting van tolgelden, etc. worden wekelijks verwerkt in Exact. Op deze wijze is er wekelijks actuele managementinformatie beschikbaar.

De maandrapportages, gegenereerd door de tolcentrale worden maandelijks gecontroleerd op afwijkingen. In nagenoeg alle controleprocessen is een vierogen principe ingevoerd.

Personeelszaken en salarisadministratie

De stafmedewerkers dragen zorg voor het aanleveren van mutaties aan de externe salarisverwerker ADP, alsmede voor de controle na verwerking. Na autorisatie door de directie worden de betalingen verricht. De stafmedewerkers verzorgen tevens de personeelsadministratie en overige P&O-activiteiten. Voorts ondersteunen en adviseren zij de leiding bij haar managementtaken.

Inkoop, onderhoud en contracten

Inkopen zijn benodigd voor de dagelijkse bedrijfsvoering en voor het onderhouden van de eigendommen van het wegschap. Voor het inkopen van diensten, goederen en onderhoudscontracten zijn procedures en mandaten vastgesteld. Zie hiervoor ook de tekst onder het kopje "Frauderisicobeheersing".

Uitval van installaties en storingen wordt altijd geanalyseerd door de technisch medewerker.

Afhankelijk van zijn bevindingen wordt eventueel een beroep gedaan op marktpartijen.

Voor overeen te komen contracten worden minimaal de aanbestedingsregels gerespecteerd.

Na een Europese openbare aanbestedingsprocedure in 2019 en het met succes afronden van de bouwteamfase, alsook het met succes afronden van de prijsonderhandelingen, is aan de aannemingscombinatie Mourik/Dynniq (skILs) op 28 oktober 2020 de opdracht tot uitvoering verleend. Hiervoor is door beide partijen, opdrachtgever en opdrachtnemer, de aannemingsovereenkomst getekend. Hiermee is opdracht verleend voor het uitvoeren van het renovatiewerk zoals omschreven in de bestekken die in de bouwteamfase zijn afgerond. In 2021 zijn voor de tunneltechnische installaties de detailengineering nagenoeg geheel afgerond en is de bouw en herinrichting van het tolplein in vergevorderde fase. In het najaar werd aangevangen met de afbouwwerkzaamheden van het kantoor en de bovenbouw van het tolplein.

Frauderisicobeheersing

Frauderisicobeheersing wordt als een afzonderlijke taak binnen de bedrijfsvoering beschouwd. Voorop staat dat de bedrijfsprocessen zodanig zijn ingericht dat risico's zijn ondervangen. Daar waar verbeteringen mogelijk zijn zullen deze in de werk- of IT-processen worden geïmplementeerd.

De bevoegdheden van de medewerkers zijn vastgelegd in *“Interne regels (financiële) organisatie; inkoop & aanbesteding Wegschap Tunnel Dordtse Kil”*. In deze interne regels wordt in 2023 de *“Handreiking invoering Rechtmatigheidsverantwoording”*, uitgebracht door de VNG en het IPO, opgenomen.

Overzicht beheersmaatregelen i.r.t. risico's		
Proces	Risico	Beheersmaatregel
Tolgelden	Onvolledige verantwoording opbrengsten	Rigide dagelijkse kas/opbrengsten controle per medewerker. Tolopbrengsten moeten aansluiten op de geautomatiseerde tolcentrale. Tekorten worden door de betreffende medewerker verantwoord en aangevuld.
(Onderhouds)kosten, investeringen, betalingen	Onverantwoorde opdrachten of betalingen. Onjuiste of onterechte declaraties	Mandaat voor opdrachten alsook voor behandeling facturen zijn vastgelegd in mandaatregeling. Tweemaal per jaar crediteurenscaan door directeur. Direct toezicht op juiste uitvoering of levering. Facturen worden door verschillende functionarissen beschouwd voor levering, prestatie, tenaamstelling, rekeningnummer etc. Facturen worden pas verwerkt als deze zijn geautoriseerd. Betalingen vinden plaats door de directie. Overeenkomstig de bevoegdheden in het betaalsysteem. Stambestand crediteuren wordt beheerd door stafmedewerker.
Memorialen	Niet respecteren van interne controlemaatregelen	Memorialen worden alleen door stafmedewerker aangemaakt en na autorisatie van de penningmeester verwerkt.
Declaraties	Onjuiste of onterechte declaraties	Overeenkomstig de mandaatregeling worden declaraties door meerdere functionarissen beoordeeld en na goedkeuring verwerkt in het betaalsysteem.
Personeelskosten	Deadman on the payroll	Er is direct toezicht op de bezetting. Omvang personele bezetting is gering waardoor iedereen bekend is bij directie.
Kasverkeer	Onverantwoorde betalingen	Alle kasbetalingen worden verantwoord en door de directie geaccordeerd waarna deze worden verwerkt in de financiële administratie.
Tolcentrale/windows	Dataverlies, cybercrime, manipulatie etc.	IT-audit uitgevoerd. A.d.h.v. resultaten aanbevelingen opgevolgd. Aangesloten bij ISAC-tunnels. 5x8 online servermonitoring, Intern zijn beveiligingsprocedures vastgesteld

Frauderisicoanalyse en beheersmaatregelen tijdens de renovatie

Evident dat de risico's tijdens de uitvoering van de renovatie anders zijn dan tijdens de dagelijkse exploitatie. Het Ingenieursbureau Drechtsteden (IBD), dat door de Kiltunnel gecontracteerd is om zorg te dragen voor directievoering en toezicht, heeft generiek voor al haar werken haar organisatie zo ingericht en beheersmaatregelen en werk- en controle procedures ingebouwd, dat fraude nagenoeg uit te sluiten is.

Deze maatregelen en procedures zijn in de hierna volgende tabel verkort weergegeven en worden toegepast op het onderhanden renovatiewerk. De organisatorische inrichting omtrent de relaties opdrachtgever, directievoering en toezicht zijn mede aan de hand van de bestaande werkwijze van IBD tot stand gekomen en in de tabel verwerkt.

Een algemene maatregel ter voorkoming van fraude is het door de opdrachtgever inzetten van voldoende deskundige toezichthouders, directievoerders en kostprijsdeskundigen. Toezichthouders zien toe op de te leveren of de geleverde prestatie. Voorts zal de toezichthouder en/of de directie de omschrijving van de leveringen, behorende bij de declaratie controleren op werkelijkheid en volledigheid, waarna de declaratie in behandeling wordt genomen door de afdeling calculatie van IBD. Deze afdeling zal de eenheidsprijzen in de omschrijving toetsen aan marktprijzen en/of aan de in de staat van ontleding overeengekomen eenheidsprijzen. Na fiatting, voor betaling akkoord, wordt de declaratie bij de financiële administratie van de Kiltunnel in behandeling genomen. Hierbij vindt nogmaals controle volgens het vierogenprincipe plaats.

In het renovatieproces worden de navolgende risico's worden onderkend:

- Onkostenvergoedingen.
- Factuur bij onvoldoende prestatie.
- Onvoldoende prestatie.
- Te hoge vergoeding.
- Meer- en minderwerk.
- Onjuiste vergoeding bij nacalculatie.
- Spookfacturen.
- Verrekening van schade.
- Verrekening van hogere bedragen dan overeengekomen.

Onkostenvergoedingen

Hierbij wordt het risico onderkend dat niet gemaakte kosten worden gedeclareerd en/of het risico dat privé-uitgaven worden gedeclareerd.

Dit risico wordt procesmatig beheerst door de factuur in de eerste plaats door de projectmanager te laten accorderen, waarna de regievoerder (de directie in de zin van de Uniforme Administratieve Voorwaarden; UAV) pas fiat geeft voor betaling. Betaling vindt uiteindelijk plaats via de administratie van de Kiltunnel.

Met dit proces wordt de factuur door vele functionarissen beoordeeld. Voorts is in het betalingsproces bij de Kiltunnel bewaking ingebouwd dat geen onjuiste facturen worden betaald.

Factuur bij onvoldoende prestatie

De mogelijkheid is altijd aanwezig dat er gefactureerd wordt ondanks dat de prestatie als onvoldoende wordt beschouwd.

Er wordt in het contract als beheersmaatregel een specifieke betalingsregeling opgenomen die dit risico verkleint. Er zal toezicht worden gehouden op de uitvoering, om te controleren dat de gevraagde prestaties ook worden of zijn geleverd. De goedkeuring van facturen kent een zogenaamde zesogentoets (projectmanager, regievoerder, directeur Kiltunnel). Daarna wordt de factuur bij de betalingsafhandeling nogmaals beschouwd.

Onvoldoende prestatie

Bedoeld wordt dat de prestatie niet wordt geleverd maar wel een verplichting is volgend uit de aannemingsovereenkomst en tevens onderdeel was van de oorspronkelijke aanbesteding en uiteindelijke aanbidding.

In z'n algemeenheid wordt dit risico beheerst door het uitvoeren van integraal toezicht op het werk. Functiescheiding tussen opdrachtgever en projectteam (projectmanager, toezichthouder, directie UAV) zal dit risico nog verder beheersen. Eventuele besluitvorming met financiële consequenties blijft voorbehouden aan de stuurgroep/directie Kiltunnel.

Te hoge vergoeding

Er is een klein risico dat de aannemer een hogere prijs krijgt toegekend dan waar hij op basis van de overeenkomst recht op heeft. Dit risico is beperkt omdat prijzen (van onderdelen) van het werk in een staat van ontleding zijn vastgelegd. De prijzen worden volgens het vierogenprincipe getoetst door de afdeling calculatie van IBD.

Meer- en minderwerk

Het risico op te hoge of te lage verrekening van meer- en minderwerk wordt geborgd door het vierogenprincipe en de inzet door de afdeling calculatie van IBD. Stringente controle op prestaties en bijbehorende vergoedingen worden uitgevoerd door toezichthouders en directievoerders.

Onjuiste vergoeding bij nacalculatie

De afdeling calculatie van IBD controleert de declaraties en de onderbouwing hiervan.

Spookfacturen

Hier wordt bedoeld dat privé-uitgaven ten laste van de renovatie worden gebracht. Dit risico wordt bijzonder klein geacht omdat de bij de declaratie behorende verrekenstaat door de toezichthouder en/of directie UAV als ook door de afdeling calculatie van IBD gecontroleerd wordt alvorens deze wordt gefiatteerd voor betaling akkoord.

Dat betekent dat in de eerste plaats het vierogenprincipe wordt gehanteerd, waarna de afdeling calculatie van IBD nogmaals een controle uitoefent.

Verrekening van schade

Tijdens uitvoering stelt Directie & Toezicht een rapportage op van omstandigheden van het werk alsmede van de geleden schade. Tevens wordt melding gedaan bij de verzekeraar die zichzelf mogelijk op de hoogte komt stellen van de geleden schade. Op basis van de dagrapporten van Directievoerder zal overeenstemming worden bereikt over de in te dienen schade. Het risico dat schade die niet is ontstaan of meer schade dan eigenlijk is opgetreden wordt gedeclareerd, is hiermee nagenoeg uitgesloten.

Benodigde weerstandscapaciteit

De financiële middelen voor de renovatie zijn voldoende om de benoemde risico's af te dekken.

Risico's en beheersmaatregelen renovatieproces							
Risico	Proces	Risico-omschrijving	Definitie	Kans	Beheersmaatregel	Maximaal risico	Benodigde capaciteit
Onkostenvergoedingen	Lonen en salarissen	Het risico dat niet-gemaakte kosten worden gedeclareerd en/of het risico dat privé-uitgaven worden gedeclareerd.	Onterechte betalingen	Klein 5%	Declaratie vindt plaats op basis van factuur of leveringsbon. Op de factuur/bon komt een akkoord en fiat van projectmanager. De regievoerder van IBD en opdrachtgever Kiltunnel geven fiat voor betaling. Zonder fiat van projectmanager wordt declaratie niet door het IBD noch Kiltunnel geaccepteerd. Functiescheiding: projectmanager beslist en regievoerder met OG Kiltunnel toetst en betaalt.	€ 2.000.000	€ 100.000
Facturatie bij onvoldoende prestatie	Ontvangst en controle	Het risico dat facturen worden betaald waarvoor geen overeenstemming is tussen de factuur en de voor de Kiltunnel/het project geleverde prestaties.	Onterechte betalingen	Klein 5%	Er wordt in het contract een specifieke betalingsregeling opgenomen die dit risico verkleint. Er zal toezicht worden gehouden op de uitvoering om te controleren dat de gevraagde prestaties ook worden of zijn geleverd. De goedkeuring van facturen kent een zogenaamde zesogenoets (projectmanager, regievoerder, directeur Kiltunnel).	€ 500.000	€ 25.000
Onvoldoende prestatie	Projectbewaking (realisatie)	Het risico dat er wordt toegestaan dat de prestatie niet wordt geleverd maar wel onderdeel is van het contract en wat tevens onderdeel was van de oorspronkelijke aanbesteding.	Onterechte betalingen	Klein 5%	Functiescheiding tussen opdrachtgever en projectteam. Het issueproces zal ook tijdens de uitvoering in stand worden gehouden. Besluitvorming met financiële consequenties blijft voorbehouden aan de stuurgroep/directie Kiltunnel. Er wordt toezicht gehouden op de uitvoering.	€ 250.000	€ 12.500
Te hoge vergoeding	Prijsvorming aannemer	Het risico dat de aannemer een hogere prijs krijgt toegekend dan waar hij op basis van de overeenkomst recht op heeft.	Onterechte betalingen	Klein 5%	Vanuit project zijn al diverse maatregelen genomen en contractueel verankerd in de bouwteamovereenkomst. Een groot deel van de deelprijzen zijn bij inschrijving vastgelegd. Deelprijzen die niet bij inschrijving zijn vastgelegd worden volgens vierogenprincipe getoetst door afdeling calculatie van IBD.	€ 500.000	€ 25.000
Meer- en minderwerk	Inkopen / Aanbestedingen	Het risico dat meer- en minderwerk niet op juiste gronden en/ of ten onrechte worden verstrekt en betaald.	Prijsvorming aannemer	Klein 5%	Vanuit project zullen diverse maatregelen worden genomen en in projectplan uitvoering geborgd. Vierogenprincipe door afdeling calculatie IBD Controle prijsvorming door toezichthouders en of directievoerders.	€ 500.000	€ 25.000
Onjuiste vergoeding bij nacalculatie	Nacalculatie	Het risico dat de nacalculatie van uitgevoerde opdrachten/werken niet of niet onafhankelijk plaatsvindt.	Onterechte betalingen	Klein 5%	Vanuit project zullen diverse maatregelen worden genomen en in het projectplan uitvoering worden vastgelegd. Vierogenprincipe door afdeling calculatie IBD. Controle prijsvorming door toezichthouders en of directievoerders.	€ 1.000.000	€ 50.000
Spookfacturen	Facturatie	Het risico dat privé-uitgaven ten laste van de organisatie worden gebracht doordat de aannemer of een andere projectpartij een onterechte factuur opstelt en indient.	Onterechte betalingen	Nihil	Tijdens de uitvoering insturen verrekenstaten die gerelateerd zijn aan de gecontracteerde werkzaamheden. Toezichthouder en directievoerder controleren en fiatteren voor akkoord. Projectmanager en of contractmanager toetst. Door opdrachtgever wordt de prestatie gematched aan een termijn en betaalbaar gesteld.	€ 500.000	€ -
Verzekeringen	Verzekeringen	Het risico dat schade die niet is ontstaan of meer schade dan eigenlijk is opgetreden in rekening wordt gebracht/gefactureerd.	Prijsvorming aannemer	Nihil	Tijdens uitvoering stelt Directie & Toezicht een rapportage op van omstandigheden van het werk alsmede van de geleden schade. Tevens wordt melding gedaan bij de verzekeraar die zichzelf mogelijk op de hoogte komt stellen van de geleden schade. Op basis van de dagrapporten van Directievoerder zal overeenstemming worden bereikt over in te dienen schade. Opdracht voor herstel wordt eerst verstrekt, vervolgens uitvoering en declaratie. Hierna volgt betaling.	€ 500.000	€ -
Hogere facturen dan overeenkomen.	Prijsvorming aannemer	Het risico dat bij het totstandkomen van de aanbiedingsprijs voor het werk (na de Bouwteamfase) hogere bedragen worden opgenomen dan via de eenheidsprijzen contractueel vastgelegd en geaccepteerd door opdrachtgever.	Prijsvorming aannemer	Klein 5%	Vanuit project zijn al diverse maatregelen genomen en contractueel verankerd in de bouwteamovereenkomst. Een groot deel van de deelprijzen zijn bij inschrijving vastgelegd. Dit is de basis voor verdere calculatie. Deelprijzen die niet bij inschrijving zijn vastgelegd worden volgens vierogenprincipe getoetst door afdeling calculatie van IBD.	€ 40.000	€ 2.000
Benodigde weerstandscapaciteit						€ 239.500	

Treasury

De Wet Fido en de bijbehorende ministeriële regelingen geven het bindende kader voor de uitoefening van deze taak. De regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden, de uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden en het besluit leningvoorwaarden decentrale overheden zijn de onderliggende kaders hierbij.

In 2018 zijn het financieringsstatuut, de financiële verordening en de controleverordening door het bestuur opnieuw vastgesteld.

Rechtmatigheidsverklaring

Verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit zijn het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op 24 juni 2022 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 37.800.

Conclusie

Het dagelijks bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

2.2.5.

Verbonden partijen

Het wegschap heeft geen bestuurlijk en financieel belang in een privaot- of publiekrechtelijke organisatie. Voor de garanten is het wegschap wel een verbonden partij. Zij hebben immers een bestuurlijk en financieel belang bij het wegschap. Deze garanten zijn: provincie Zuid-Holland, de gemeente Dordrecht en de gemeente Hoeksche Waard.

2.2.6.

Lokale heffingen

Deze paragraaf is bij het wegschap niet van toepassing.

2.2.7.

Grondbeleid

Deze paragraaf is bij het wegschap niet van toepassing.

2.2.8. Openbaarheid

De Wet Open Overheid (Woo), ingangsdatum 1 mei 2022, legt aan bestuursorganen een aantal verplichtingen op. Eén van deze verplichtingen betreft het geven van een impuls aan openbaarheid door in de begroting en het verantwoordingsverslag in de jaarstukken aan te geven hoe rekening wordt gehouden met de bepalingen uit de Woo. Dit onderdeel is de invulling van deze verplichting in de jaarstukken 2022.

De Wet Open Overheid kent, samengevat, een viertal belangrijke aspecten:

1. De verplichting voor ieder bestuursorgaan om een Woo contactfunctionaris aan te wijzen.
2. Verplichtingen gericht op passieve openbaarmaking.
3. Verplichtingen gericht op actieve openbaarmaking.
4. Het op orde brengen van de (digitale) informatiehuishouding.

Woo contactfunctionaris

De Woo contactfunctionaris is een nieuwe rol die per 1 mei 2022 per bestuursorgaan aangewezen dient te zijn. In 2023 zullen rol en positie worden geëvalueerd en indien nodig herijkt op basis van de ervaringen die zijn opgedaan in de tweede helft van 2022. Primair is de directeur aanspreekpunt in het kader van Woo.

Passieve openbaarmaking

De Wet Open Overheid is de opvolger van de Wet Openbaarheid van Bestuur (Wob). Op het gebied van passieve openbaarmaking (Wob- of Woo-verzoeken) kent de Woo de nodige veranderingen ten opzichte van de Wob. De werkwijze en doorlooptijd van verzoeken tot (passieve) openbaarmaking van informatie onder de Wet Open Overheid worden in 2023 geëvalueerd. Uitgangspunten daarbij zijn transparantie en snelheid. Naar aanleiding van de evaluatie zal een begin worden gemaakt met verdere optimalisatie.

Actieve openbaarmaking

De Woo stelt de verplichting om elf benoemde informatiecategorieën actief te publiceren. Deze verplichting zal niet voor alle elf categorieën tegelijk gelden. Over de ingangsdatum is nog geen zekerheid tijdens het schrijven van dit onderdeel, maar naar verwachting zullen begin 2023 de eerste categorieën gepubliceerd moeten worden.

In 2023 zal gezorgd worden dat de Kiltunnel voldoet aan de Woo door de op dat moment verplichte informatiecategorieën actief te publiceren. Ook zal in 2023 worden aangesloten op PLOOI (Platform Open Overheidsinformatie) zoals de Wet Open Overheid voorschrijft. Verder zal het proces van actieve openbaarmaking worden vormgegeven, zodat op efficiënte, veilige, en AVG-conforme wijze gepubliceerd kan worden. Tot slot is het beleidsvoornemen om in 2023 kritisch te blijven kijken naar de motivering betreffende eventuele geheimhouding van documenten. Dit met als doel te blijven werken aan de intentie van de wet: openbaarheid en transparantie.

Informatiehuishouding op orde

De Woo verplicht dat de digitale informatiehuishouding binnen acht jaar op orde wordt gebracht. Dit betekent dat er op basis van een op te stellen meerjarenplan maatregelen moeten worden genomen om informatiebestanden duurzaam toegankelijk te maken en te houden. In 2023 wordt daarom doorgedaan met het uitvoeren van de maatregelen.

3. Jaarrekening

3.1. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

Balans

1. Vaste activa
2. Vlottende activa
3. Vaste passiva
4. Vlottende passiva

Ad 1. Vaste activa

➤ *Overige investeringen met economisch nut*

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. In die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair of, in een enkel geval, annuïtair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden.

Met uitzondering van de tijdelijke kantooruitbreiding worden de hiernavolgende afschrijvingstermijnen gehanteerd.

Afschrijvingstermijnen in jaren			
Kunstwerken	60	Renovatie 2002	20
Tunnel en damwanden	60	Renovatie installaties (2020)	20
Bedrijfsgebouwen	40	Technisch meubilair	15
Wegen	40	Kantoormeubilair	10
Overige initiële investeringen	40	Bijdrage project N3/A16	10
Renovatie civiel (2022)	40	Machines, apparaten en installaties	10
Brandblusinstallatie	25	Asfalt	10
Roltrappen	25	Bedrijfswagens\vervoermiddelen	5
Hoofdverdeelinrichting	20	Overig MVA	5

Ad 2. Vlottende activa

➤ *Vorderingen en overlopende activa*

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, op individuele basis wordt beoordeeld of een voorziening voor oninbaarheid moet worden gevormd.

➤ *Liquide middelen*

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen en zijn direct opeisbaar.

Ad 3. Vaste passiva

➤ *Voorzieningen*

Voorzieningen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

➤ *Vaste schulden*

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Ad 4. Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

3.2. Overzicht van baten en lasten

Programma: exploitatie tunnel, tolplein, wegen, riolering, water, groen en gebouwen c.a.

Omschrijving	Rekening 2021	Gewijzigde begroting 2022	Rekening 2022	Vershil
Programma lasten				
Salariskosten eigen personeel	664	715	707	8
Personeel derden	401	295	448	-153
Bedrijfsvoering	171	153	161	-8
Tolgeldverwerking	60	60	60	0
Controle en advies	20	30	22	8
Vast onderhoud	-18	240	145	95
Kapitaallasten	891	1.134	1.093	41
Totaal programmalasten	2.189	2.627	2.636	-9
Programma baten				
Tolopbrengsten	7.383	6.970	7.889	919
Overige tolvergoedingen	150	50	192	142
Bijdrage garanten	50	50	50	-
Rentebaten	5	-	12	12
Overige opbrengsten	894	80	348	268
Totaal programmabaten	8.482	7.150	8.492	1.342
Programma lasten	2.189	2.627	2.636	-9
Programma baten	8.482	7.150	8.492	1.342
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	6.293	4.523	5.856	1.333
Overhead	957	1.003	1.167	-164
Bestuurskosten	20	35	52	-17
Onvoorzien	-	-	-	-
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-
Mutaties reserve	-	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	5.316	3.485	4.636	1.151

(Bedragen x € 1.000,-)

3.3. Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Lasten

Salariskosten eigen personeel

De overschrijding is minimaal, gezien het bedrag van € 8.000 wordt dit niet nader toegelicht.

Personeel derden

De overschrijding op deze post is ontstaan door extra inzet van tolbeambten in het eerste en tweede kwartaal van dit jaar tijdens de renovatiewerkzaamheden. Voorts ligt het ziekteverzuim in de eerste helft van dit jaar hieraan ten grondslag. Deze overschrijding is aan het AB in december 2022 gemeld.

Bedrijfsvoering

De overschrijding komt met name door hogere energielasten dan begroot. De oorsprong hiervan is met name de renovatie, waardoor er in de maanden van renovatie meer energie is gebruikt dan verwacht. Deze overschrijding is aan het AB in december 2022 gemeld.

Vast onderhoud

Tijdens de renovatiewerkzaamheden is het voorheen noodzakelijke "dagelijks" onderhoud voor een groot deel komen te vervallen.

Kapitaallasten

De kapitaallasten bestaan voor € 696.000 uit afschrijvingen op activa en voor € 396.900 uit rentelasten op leningen.

Gerealiseerde kosten overhead

Transitievergoeding, open dagen 13 en 15 oktober, inrichting nieuwe werkplekken, gifts/presentjes, vernieuwde internetaansluitingen en kosten Goudappel liggen aan deze overschrijding ten grondslag.

Baten

Tolopbrengsten

In het verantwoordingsjaar zijn er 4.260.352 motorvoertuigen geteld. Dit is 12,9% meer dan begroot, waardoor de tolopbrengsten € 919.000,- hoger uitvallen dan begroot.

Tolopbrengsten t.o.v. de begroting						Analyse naar voertuigen		
Tarief	€ 1,45	€ 2,00	€ 3,80	€ 5,00	Totaal	P. auto's	V. auto's	Totaal
Begroot	€ 3.816	€ 1.485	€ 1.047	€ 621	€ 6.970	€ 5.301	€ 1.669	€ 6.970
Gerealiseerd	€ 4.232	€ 1.807	€ 1.084	€ 766	€ 7.889	€ 6.038	€ 1.851	€ 7.889
Verskil	€ 415	€ 322	€ 37	€ 145	€ 919	€ 737	€ 182	€ 919
(Bedragen x € 1.000,-)								

Toelichting op het begrote en werkelijke verkeersaanbod.

Bij het opstellen van de begroting is er rekening mee gehouden dat de renovatie en corona-maatregelen effect zouden hebben op het aantal motorvoertuigen dat zou passeren. Met name door het versoepelen van corona

maatregelen nam het verkeersaanbod toe. Voornamelijk in de maanden september tot en met december is het verkeersaanbod gemiddeld 71.960 voertuigen hoger dan begroot.

Overige toelichtingen

Voor onderhoudswerkzaamheden in en aan de Heinenoordtunnel en de Haringvlietbrug heeft Rijkswaterstaat meer dan verwacht een beroep gedaan op het openstellen van de Kiltunnel, waardoor het resultaat op deze post hoger is dan begroot.

Rentebaten

Deze opbrengst wordt volledig toegeschreven aan rentevergoedingen op posities aangehouden in de rijksschatkist.

Overige opbrengsten

Inkomenscompensatie vanuit het ministerie van BZK ligt ten grondslag aan de overschrijding van deze post. Deze compensatie ziet toe op gedeelde inkomsten 2021 als gevolg van COVID-19. Begin 2023 is deze compensatie bekend geworden. Aangezien de jaarrekening 2021 reeds was vastgesteld is de compensatie in de jaarrekening 2022 verwerkt.

3.3.1. Overzicht van incidentele baten en lasten

In 2022 is een compensatie gedeelde inkomsten 2021 als gevolg van COVID-19 ontvangen, ad € 225.000. Daarnaast zijn er inkomsten vanuit Rijkswaterstaat ontvangen voor openingen door incidenten of gepland onderhoud op het Rijkswegennet. De totale uitkomsten hieruit betreffen € 192.000. Totaal is er derhalve € 417.000 aan incidentele baten ontvangen.

3.3.2. Overzicht aanwendungen onvoorzien

Er hebben geen aanwendungen plaatsgevonden in het verantwoordingsjaar.

3.3.3. Overzicht van structurele mutaties in de reserve

Er zijn geen andere structurele mutaties in de reserve dan de storting van het gerealiseerd jaarresultaat van het voorgaande boekjaar (2021) deels in de nieuw gevormde bestemmingsreserve renovatie en deels in de algemene reserve.

3.3.4. Rechtmatigheidsanalyse

Er heeft aan lasten exclusief overhead een overschrijding plaats gevonden van € 60.000. Aan overheadkosten is in december 2022 een verwachte overschrijding gemeld van € 245.000. De werkelijke overschrijding is € 170.000 en daarmee minder dan de gemelde overschrijding.

Het exploitatieresultaat van € 4,741 mln. is uiteindelijk € 532.000,- hoger dan in de bestuursvergadering is aangekondigd. Het gunstige resultaat wordt voornamelijk veroorzaakt door de bijdrage van BZK van € 225.000,- als inkomenscompensatie over het jaar 2021. Daarnaast zijn in de laatste maanden aanzienlijk meer motorvoertuigen gepasseerd.

3.3.5. Wet normering topinkomens

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op de Gemeenschappelijke Regeling Wegschap Tunnel Dordtse Kil. Het voor de Gemeenschappelijke Regeling individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 216.000,- (het algemene bezoldigingsmaximum).

In het kader van de WNT moet de bezoldiging van topfunctionarissen, i.c. de directeur en de adjunct-directeur, gepubliceerd en verantwoord worden in de jaarrekening. Naast de hieronder vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

2022 Bestuur		Beloning	W.G.deel SV-premies	Belastbare kosten-vergoedingen	Voorzieningen betaalbaar op termijn
Provincie Zuid-Holland					
E.F.A. Zevenbergen	Voorzitter Algemeen en Dagelijks Bestuur	-	-	-	-
J.N. Baljeu	Lid Algemeen Bestuur	-	-	-	-
Gemeente Dordrecht					
H. van der Linden	Lid Algemeen Bestuur	-	-	-	-
M.D. Burggraaf	Lid Algemeen en Dagelijks Bestuur tevens plaatsvervangend voorzitter	-	-	-	-
Gemeente Hoeksche Waard					
H. van Waveren	Lid Algemeen en Dagelijks Bestuur	-	-	-	-
P.J. van Leenen	Lid Algemeen Bestuur	-	-	-	-
J.A. Blaak-van de Lagemaat	Lid Algemeen Bestuur	-	-	-	-
			tot 22-03-2022		
			vanaf 24-06-2022		

2021 Bestuur		Beloning	W.G.deel SV-premies	Belastbare kosten-vergoedingen	Voorzieningen betaalbaar op termijn
Provincie Zuid-Holland					
F. Vermulen	Voorzitter Algemeen en Dagelijks Bestuur	-	-	-	-
Mw. J.N. Baljeu	Lid Algemeen Bestuur	-	-	-	-
E.F.A. Zevenbergen	Voorzitter Algemeen en Dagelijks Bestuur	-	-	-	-
			tot 18-06-2021		
			vanaf 10-09-2021		
Gemeente Dordrecht					
H. van der Linden	Lid Algemeen Bestuur	-	-	-	-
M.D. Burggraaf	Lid Algemeen en Dagelijks Bestuur tevens plaatsvervangend voorzitter	-	-	-	-
Gemeente Hoeksche Waard					
H. van Waveren	Lid Algemeen en Dagelijks Bestuur	-	-	-	-
P.J. van Leenen	Lid Algemeen Bestuur	-	-	-	-

A.J. Bras			W.W. Joosten		
2022	2021		2022	2021	
Directeur	Directeur		Adjunct-directeur	Adjunct-directeur	
Functiegegevens					
Aanvang en einde functievervulling in 2020	vanaf 1-1-2013	vanaf 1-1-2013	vanaf 1-1-2020	vanaf 1-1-2020	
Deeltijdfactor in fte	1,0	1,0	1,0	1,0	
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja	ja	ja	
Bezoldiging			Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 131.818	€ 122.081	€ 115.093	€ 108.090	
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 21.392	€ 21.482	€ 19.379	€ 19.354	
Subtotaal	€ 153.210	€ 143.562	€ 134.472	€ 127.444	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 216.000	€ 209.000	€ 216.000	€ 209.000	
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	n.v.t.	n.v.t.		n.v.t.	
Totale bezoldiging	€ 153.210	€ 143.562	€ 134.472	€ 127.444	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	

3.4. Balans per 31 december

Omschrijving	2022		2021	
	Debet	Credit	Debet	Credit
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	3.161		2.100	
Immateriële vaste activa	3.161		2.100	
Investerings met economisch nut	58.807		35.503	
Materiële vaste activa	58.807		35.503	
Vorderingen op openbare lichamen	22		2.403	
Overige vorderingen	163		168	
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	2.418		3.401	
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	2.602		5.972	
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen.	94		29	
Nog te ontvangen van overige Nederlandse overheidslichamen	244		5	
Overlopende activa	338		34	
Banksaldi	250		128	
Kassaldi	12		11	
Liquide middelen	262		139	
Algemene reserve		2.644		1.854
Bestemmingsreserve		8.486		3.960
Gerealiseerd resultaat		4.636		5.316
Eigen vermogen		15.766		11.130
Voorziening voor verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten is.		54		0
Voorziening		54		0
Onderhandse leningen van:				
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen		44.250		31.028
Waarborgsommen		432		388
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		44.682		31.416
Overige schulden		2.642		15
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		2.642		15
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van de volgende begrotingsjaren komen		907		876
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen		1.119		311
Totaal overlopende passiva		2.026		1.187
Totaal balans	65.170	65.170	43.748	43.748

(Bedragen x € 1.000,-)

3.5. Toelichting op de balans

Vaste activa

Het verloop van de activa is in onderstaande tabel weergegeven.

	Materieel vaste activa (MVA)						Immaterieel vaste activa (IMVA)
	Gebouwen	GWW-werken	Vervoer-middelen	F. Installaties	Overige MVA	Totaal	Bijdrage in activa van derden
Aanschafwaarde	115	19.921	50	1.396	-	21.482	3.000
Totaal afschrijvingen tot en met 2021	-77	-8.461	-40	-571	-	-9.149	-900
Investerings renovatie t/m 2021	-	13.416	-	9.752	-	23.168	-
Boekwaarde ultimo 2021	38	24.876	10	10.577	-	35.501	2.100
Investerings renovatie 2022	5.052	10.463	-	7.983	185	23.683	-
Investerings 2022	-	-	6	-	-	6	1.361
Afschrijvingen 2022	-38	-242	-10	-93	-	-383	-300
Desinvestering Aanschafwaarde	-115	-	-25	-	-	-140	-
Desinvestering cumm. Afschrijving	115	-	25	-	-	140	-
Subtotaal	5.013	10.221	-4	7.890	185	23.306	1.061
Aanschafwaarde	5.052	43.801	30	19.131	185	68.199	4.361
Totaal afschrijvingen tot en met 2022	-	-8.704	-25	-664	-	-9.392	-1.200
Boekwaarde ultimo 2022	5.052	35.097	6	18.467	185	58.807	3.161
Totale investering renovatie 2020-2022	5.052	23.879	-	17.735	185	46.851	-

(Bedragen x € 1.000,-)

In de post investeringen renovatie (totaal € 46,8 mln.) is € 38,2 mln. verantwoord als aannemingsvergoeding en € 2 mln. voor hard- en softwareontwikkeling aan de ICT-omgeving. Aan ingenieursdiensten, onderzoeken, vergunningen, leges, communicatie en overige kosten is € 6,6 mln. besteed.

Schatkistbankieren

Bepaald is dat alle overtollige middelen in de schatkist dienen te worden aangehouden. Wel is er sprake van een drempelbedrag dat buiten de schatkist gehouden mag worden. Bij de Kiltunnel is dit drempelbedrag € 1 mln, bij de Kiltunnel wordt afgeroomd v.a. € 250.000,-. Het afromen van gelden is een automatisch proces.

SKB				
Drempelbedrag	1.000	1.000	1.000	1.000
	Q 1	Q 2	Q 3	Q 4
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	241	244	249	220
Ruimte onder het drempelbedrag	759	756	751	780
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
Berekening drempelbedrag				
Begrotingstotaal verslagjaar	7.150	7.150	7.150	7.150
Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	7.150	7.150	7.150	7.150
Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-	-	-	-
Drempelbedrag	1.000	1.000	1.000	1.000
Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen.				
	Q1	Q2	Q3	Q4
Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	21.714	22.200	22.951	20.250
Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	241	244	249	220
(Bedragen x € 1.000,-)				

Reserve

In de bestuursvergadering van 24 juni 2022 heeft het bestuur ingestemd met het voorstel van de directie om het exploitatieresultaat 2021 te storten in de bestemmingsreserve renovatie m.u.v. de verkregen compensatie inkomstendering 2020, deze is volgens voorstel in de algemene reserve gestort.

Er hebben in 2022 geen andere mutaties in de reserve plaatsgevonden.

Ultimo 2022 omvang algemene reserve		Ultimo 2022 omvang bestemmingsreserve calamiteiten	
Omvang reserve op 1-1-2022	€ 1.854	Omvang reserve op 1-1-2022	€ 3.960
Mutatie	€ -	Storting exploitatieresultaat 2021	€ 4.526
Onttrekkingen 2022	€ -		€ -
Storting exploitatieresultaat 2021	€ 790	Omvang reserve op 31-12-2022	€ 8.486
Omvang reserve op 31-12-2022	€ 2.644		
(Bedragen x € 1.000,-)		(Bedragen x € 1.000,-)	

De bestemmingsreserve calamiteiten is gevormd in de renovatie jaren uit de bespaarde afschrijvingen en afgeschaald onderhoud op oude installaties. Bij bestuursbesluit van 24 juni 2022 is besloten dat de reserve ingezet kan worden voor calamiteiten en onvoorziene (onderhouds)kosten en mogelijke kosten inzake het regeerakkoord omtrent toltunnels/rekeningrijden.

Voorzieningen

Mutaties	
Omschrijving	Bedrag
Omvang per 01-01-2022	€ -
Aanwendungen	€ -
Dotatie	€ 54
Omvang per 31-12-2022	€ 54
(Bedragen x € 1.000,-)	

In lijn met een wijziging in het BBV is deze voorziening gevormd ter dekking van bovenwettelijke verlofaanspraken. Uit analyse blijkt dat deze rechten geen gelijk blijvend karakter zullen hebben. Derhalve is voor het gehele personeelsbestand deze voorziening tegen nominale gevormd. Aanwendungen in de komende jaren zullen uit deze voorziening onttrokken worden.

Langlopende schulden

De mutatie in de leningportefeuille is volgens onderstaande tabel.

De toegerekende rentelast 2022 bedroeg € 396.900,-

Omvang leningportefeuille		Onderverdeling leningportefeuille	
Mutaties	Bedragen	Verstrekkers	Omvang 31-12-2022
Omvang per 1 januari 2022	€ 31.028.034	Pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	€ -
Aflossingen 2022	€ -5.278.034	Binnenlandse banken	€ 44.250.000
Nieuwe leningen 2022	€ 18.500.000		
Omvang per 31 december 2022	€ 44.250.000	Totaal	€ 44.250.000

Naast bovenstaande leningen is er een bedrag verantwoord van € 432.000,-. Dit zijn waarborgen van grootverbruikers (€ 121.000,-) vermeerderd met het statiegeld van de uitgegeven telecards ad € 311.000,-. Het statiegeld van de telecards die de afgelopen zes jaren niet meer zijn gebruikt is in zijn geheel vrijgevallen.

Vlottende passiva

De vlottende passiva bestaan uit overige schulden ad € 2.642.000,-. Deze bestaan geheel uit crediteuren. Deze post is hoger dan voorgaande jaren doordat hierin enkele eindafrekeningen van de renovatie zijn opgenomen.

Overlopende passiva

Deze post is samengesteld volgens onderstaande tabel.

Overlopende passiva	
<u>Vooruit ontvangen bedragen</u>	
Saldo telecards	€ 907
Overige vooruit ontvangen bedragen	€ 0
Totaal vooruit ontvangen bedragen	€ 907
<u>Nog te betalen bedragen</u>	
Nog te betalen rente over langlopende schulden	€ 217
Overige nog te betalen bedragen	€ 902
Totaal nog te betalen bedragen	€ 1.119
(Bedragen x € 1.000)	

Telecards

De telecards die de afgelopen zes jaren niet meer zijn gebruikt, worden als verloren beschouwd. Dat wil zeggen dat deze naar verwachting niet meer worden ingeleverd. Gezien de aard staan de statiegelden gepresenteerd onder de waarborgsommen van de vaste schulden. De samenhang van de vrijgevallen statiegelden en de kaartwaarden is in onderstaand overzicht gepresenteerd.

Vrijval	Kaartwaarde	Statiegeld
Totale omvang vrijval t/m 2022	€ 175.946	€ 118.578
Omvang vrijval tot en met 2021	€ 161.085	€ 108.304
<u>"Vrijval" in jaarrekening 2022</u>	<u>€ 14.861</u>	<u>€ 10.274</u>

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Vpb-plicht (Vennootschapsbelasting)

In 2017 is er overeenstemming bereikt met de belastingdienst dat de Kiltunnel tot en met 2021 niet Vpb-plichtig is. Door Deloitte Belastingadviseurs is in 2021 opnieuw overlegd met de Belastingdienst Grote ondernemingen, waarna op 1 december 2021 bericht van deze dienst is ontvangen dat de Kiltunnel ook voor de komende jaren geen aangifte vennootschapsbelasting hoeft in te dienen. Deze vrijstelling is gebaseerd op het volgende:

- dat de activiteiten van het Wegschap als één activiteit worden beschouwd en
- dat op het resultaat daaruit de overheidstakenvrijstelling van toepassing is.

Realisatie fietspad

Overeenkomstig de bestuursvergadering (AB) van 26 juni 2020 neemt de Kiltunnel de (kosten voor) realisatie van het fietspad in de Hoeksche Waard voor haar rekening. Rekening wordt gehouden met een investering ter grote van € 1.700.000,-.

Leasecontracten

Voor diverse auto's zijn operational leasecontracten afgesloten. Het langstlopende contract heeft een looptijd tot en met 2028. De totale verplichting voor deze contracten is € 78.620.

Financieringsovereenkomst

Met de Bank Nederlandse Gemeenten is een financieringsovereenkomst overeengekomen met een kredietlimiet in rekening-courant van € 100.000,-.

Afgesloten financieringen in 2023

In februari 2023 is aanvullende financiering afgesloten met een looptijd van 20 jaar van € 5 mln. Deze is afgesloten voor de financiering van het fietstracé als mede aflossingen van leningen in de komende jaren. Het rente percentage op deze lening bedraagt 3,117 %

3.6. Taakvelden

Hierbij wordt een zestal taakvelden onderscheiden zoals hieronder in de tabel aangegeven. Taakveld 0.8 Overige baten en lasten betreft o.m. verhuur van reclameposities.

Taakvelden	Realisatie	
	Lasten	Baten
0. Bestuur en ondersteuning		
0.1 Bestuur	€ 52	
0.4 Overhead	€ 1.167	
0.5 Treasury	€ 410	
0.8 Overige baten en lasten		€ 11
2. Verkeer, vervoer en waterstaat		
2.1 Verkeer en vervoer	€ 2.226	€ 8.480
Totalen	€ 3.856	€ 8.492
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	€ 4.636	

(Bedragen x € 1.000,-)

3.7. EMU-Saldo

		EMU-Saldo			
		2022	2022	2023	2024
Omschrijving		Volgens begroting 2022	Volgens Jaarrekening 2022	Volgens meerjarenraming in begroting 2023	Volgens meerjarenraming in begroting 2023
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	€ 3.485	€ 4.636	€ 1.214	€ 1.191
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	€ 683	€ 683	€ 2.749	€ 2.789
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	€ -	€ 53	€ 25	€ 25
4	Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	€ 26.550	€ 23.689	€ 1.700	€ -
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	€ -	€ -	€ -	€ -
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	€ -	€ -	€ -	€ -
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	€ -	€ -	€ -	€ -
8	Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord	€ -	€ -	€ -	€ -
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen.	€ -	€ -	€ -	€ -
10	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	€ -	€ -	€ -	€ -
11	Verkoop van effecten:				
a	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	☐ Neen	☐ Neen	☐ Neen	☐ Neen
b	Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?	€ -	€ -	€ -	€ -
	Berekend EMU-Saldo	€ -22.382	€ -18.317	€ 2.288	€ 4.005

(Bedragen x € 1.000,-)

4. Controleverklaring accountant

5. Vaststelling

Het Dagelijks Bestuur	
Aldus behandeld in de vergadering van Dagelijks Bestuur van vrijdag 24 maart 2023	
De secretaris	De voorzitter
<hr/>	<hr/>
De heer Ir. M.M.K. Zuurmond	De heer E.F.A. Zevenbergen

Het Algemeen Bestuur	
Aldus behandeld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van vrijdag 7 juli 2023	
De secretaris	De voorzitter
<hr/>	<hr/>
De heer Ir. M.M.K. Zuurmond	De heer E.F.A. Zevenbergen